

Evaluering af Fremtidens Multibaner

Udarbejdet af Seismonaut for Lokale og Anlægsfonden
Oktober 2016

ÅB
SO
LUTLA
NDS
KAB

seismonaut

**LOKALE
og
ANLÆGS
FONDEN**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Konklusion og anbefalinger	3
3. Fra mono- til multibane	7
4. Præsentation af de fem multibaner	8
Hjallese: Den robuste og funktionelle	9
Gellerup: Den rå og urbane	11
Odense Havn: Den organiske og udfordrende	13
Randers stadion: Den æstetiske og landskabelige	15
Tilst: Den åbne og transparente	17
5. Tværgående evaluering af de fem multibaner	19
5.1 Formgivning, design og funktionalitet	19
Fem forskellige bud på Fremtidens Multibane	19
Fra ide til realiseret prototype	20
Banden som socialt element eller barriere	21
Forskellige typer underlag giver forskellige muligheder	25
Mangel på overdækning og installationer, der understøtter socialt ophold	25
5.2 Multibanernes brug og brugere	26
Stor variation i omfanget af brugere på de fem multibaner	28
Boldspil er stadig den primære aktivitet	30
Organiseret og selvorganiseret brug supplerer hinanden	31
Multifunktionalitet er også muligheden for at vælge	33
5.3 Beliggenhed, ejerskab og kontekst	32
Synlighed og tilgængelighed er vigtig, men gør det ikke alene	32
6. Projektets betydning for udviklingen på området	35
Ambition om at løfte standarden for multibaner	35
Udvikling af fem bud på Fremtidens Multibaner	35
Overgang fra ide til prototype har været en udfordring	37
Tre nye multibaner på markedet, men det er de traditionelle der stadig dominerer	37
Lokale og Anlægsfondens rolle som initiativtager	39
7. Metode	41

1. Indledning

I 2011 gennemførte Lokale og Anlægsfonden udviklingsprojektet Fremtidens Multibaner.

Projektet blev sat i gang ud fra en erkendelse af, at de eksisterende multibaner på markedet var meget traditionelle i deres formgivning og arkitektoniske udtryk. Der var tale om standardbaner, som udover selve banen ikke tilførte stedet et yderligere løft eller værdi. Banerne var samtidig kendetegnet ved at være fokuseret på boldspil og var i realiteten mere mono- end multifunktionelle. Lokale og Anlægsfonden havde i årene op til 2011 været involveret i etableringen af flere næraktivitetsanlæg, som udfordrede multibanens form og design, men de unikke multibaner oversteg langt markedsprisen på de standardiserede multibaner.

Lokale og Anlægsfonden så derfor et behov for at afprøve mulighederne for at udvikle nye prototyper af multibaner i tæt samarbejde med arkitekter, designere og producenter, som kunne realiseres til en konkurrencedygtig pris. Forløbet endte med en udvælgelse af fem forskellige teams med hver sit bud på fremtidens multibane. De fem multibaner er nu realiserede og ligger i Gellerup, Tilst, Randers, Odense Havn og Hjallesø.

For at udbrede erfaringer og læring fra arbejdet med at gennemføre de fem multibaner, samt brugerne daglige praksis og anvendelse af dem, har Lokale og Anlægsfonden bedt Seismonaut om at evaluere udviklingsprojektet Fremtidens Multibaner.

I det følgende præsenterer vi evalueringens resultater, som er baseret på en kombination af dybdegående kvalitative interviews med centrale interessenter og brugere, samt observation og registrering af brugen og brugere på hver af de fem multibaner. Evaluatorteamet har besøgt de fem multibaner tre gange hver i henholdsvis juni, juli og august måned, hvilket har givet et indgående indblik i banernes arkitektoniske værdi og kontekst, samt brugerne og hvordan de benytter banerne. Vi belyser i evalueringen hvilke faktorer, der har betydning for omfanget af brugen på den enkelte bane, samt hvordan banen bliver brugt. Herunder hvilke arkitektoniske og designmæssige greb og elementer, der har fungeret i forhold til brugerne, hvilke der ikke har, samt banens placering og kontekstens betydning.

Formålet med evalueringen er således at kortlægge:

- Funktion og brug af de fem multibaner: Hvordan fungerer de fem multibaner og hvordan anvender brugerne dem?
- Succeser og udfordringer i forhold til det oprindelige formål: Hvad er lykkedes, og hvad er ikke, i forhold til det oprindelige formål?

På baggrund af dataindsamlingen giver vi en samlet vurdering af hvilke baner, der er lykkedes med at styrke multifunktionaliteten og øge mulighederne for socialt ophold og samvær i relation til multibanen. Dertil afdækkes hvilke øvrige faktorer, der har været afgørende for hvorvidt multibanerne er blevet en succes eller ej. I evalueringens afsluttende afsnit hæver vi blikket og behandler betydningen af projektet Fremtidens Multibaner, set i forhold til ambitionen om at sætte en ny standard for multibaner herhjemme.

God læselyst.

2. Konklusion og anbefalinger

I det følgende præsenterer vi evalueringens konklusioner og anbefalinger.

Det kan overordnet konkluderes, at projektet har bidraget til at udvikle og realisere eksempler på multibaner, som i kraft af nytækning i design og formgivning styrker multifunktionaliteten, mulighederne for ophold, samt bidrager visuelt til lokalområdet. Det gælder særligt for de to multibaner *Inside Out* fra teamet med Mutopia, der er realiseret på Odense Havn og *StayNPlay* fra teamet med Primus Arkitekter, der er realiseret i Gellerup.

Fremtidens Multibaner har således vist, at det er muligt at skabe alternativer til de eksisterende multibaner på markedet, inden for den økonomiske ramme på 800.000 DKK ekskl. moms, samt at det er muligt at indarbejde elementer af unik karakter i en standardiseret multibane, som tilføjer større fleksibilitet og flere muligheder for individuel tilpasning af den enkelte bane, end det er tilfældet ved mere traditionelt opbyggede multibaner.

Ambitionen med Fremtidens Multibaner at skabe fundamentet for et mere generelt kvalitetsløft af multibaner herhjemme. Som et direkte resultat af projektet blev Fondens ansøgningskrav efterfølgende revideret med fokus på øget muligheder for ophold samt varieret brug. Det har betydet at andre aktører på området har fulgt trop og lagt deres krav til multibaner så de flugter Lokale og Anlægsfondens nye standard. Det gælder blandt andet DBU og Nordeafondens fælles satsning i perioden 2013-16.

Evalueringen viser dog også, at det er et langt sejt træk at udfordre de eksisterende konventioner i forhold til design af et standardprodukt som multibaner. Selvom projektet har vist, at det er muligt at udfordre både design, form og funktion af multibanen, er størstedelen af modellerne på markedet meget traditionelle i deres udformning. Men evalueringen viser også, at der blandt aktører og bygherrer er en interesse for nye produkttyper, der bryder med det konventionelle udtryk, og som i stadig højere grad er integreret i nærmiljøet og tilbyder nye funktionaliteter.

Fremtidens Multibaner har været med til at skubbe til denne udvikling, og vist at det er muligt at påvirke udviklingen på et konkret område ved at tage initiativet og invitere arkitekter, designere og producenter med ind i udviklingsprocessen.

I forlængelse af projektet tegner der sig derfor en tendens til at markedet udvikler sig i to retninger. Den nuværende som primært er styret af prisen, som typisk vil gå efter de billigere standardløsninger. Men der er også en efterspørgsel på mere unikke løsninger også når det gælder et standardprodukt som en multibane. Det åbner nye muligheder for Fonden i forhold til også fremadrettet at sætte strategisk fokus på de mindre næraktivitetsprojekter, der ligger i krydsfeltet mellem det unikke og standardiserede og har en begrænset økonomisk ramme.

I det følgende udfoldes evalueringens væsentligste konklusioner, som knytter sig direkte til de fem realiserede multibaner, samt den forudgående udviklingsproces og Lokale og Anlægsfondens rolle i projektet.

Stor forskel i brugen på tværs af de fem multibaner

Evalueringen viser, at der er en stor variation på tværs af multibanerne, i forhold til i hvilket omfang de bliver brugt. De tre multibaner i Hjallese, på Odense Havn og i Gellerup har flest brugere, og

benyttes både til organiseret brug i regi af skole, fritidstilbud og træning, samt til mere selvorganiseret og spontant brug. De to multibaner i henholdsvis Randers (Hullet og bakken) og Tilst (Løbebanen) er derimod udfordrede ved meget begrænset brug. De to multibaner er samtidig dem, der adskiller sig mest fra oplægget i prospektet, og kan reelt ikke betragtes som retvisende eksempler på den oprindelige ide, der er beskrevet.

Øget variation i brugen, men boldspil er stadig dominerende

Selvom multibanerne stadig domineres af boldspil som fodbold og basket, bliver de også brugt til eksempelvis hockey, klatring og balancelege, samt forskellige former for træning og fitness. I forhold til multibanernes sociale dimension er det tydeligt, at det er de multibaner, hvor sidde- og opholdsmulighederne er integreret i selve banden, som giver de bedste muligheder og bliver brugt mest. Hvor banden på traditionelle multibaner typisk opleves som en barriere mellem ude og inde, fungerer de bearbejdede baner i stedet som en mere naturlig og inkluderende overgang mellem ude og inde, der i langt højere grad inviterer til ophold og interaktion. Det er særligt lykkedes på Mutopias bane *Inside Out* på Odense Havn og Primus Arkitekters *StayNPlay*, der er realiseret i Gellerup, idet begge har skabt en bred bande med gode sidde- og opholdsmuligheder.

Synlighed, tilgængelighed og kendskab er vigtigt

Synlighed, tilgængelighed og kendskab kan have afgørende betydning for brugen af multibanen. Tre af de fem multibaner er placeret, så de både er synlige i området og så brugerne har nem adgang til dem. Multibanen i Randers er et eksempel på, at manglende synlighed og tilgængelighed kan have stor betydning for banens brug. Multibanen er gravet ned i terrænet og er placeret på toppen af en bakke. Den ligger derfor stort set skjult for forbigående. Blandt de potentielle brugere i området, som kender til banen, er udfordringen dertil, at den ikke rammer deres behov. Samtidig er den oprindelige opholdsmulighed ved banen (en lille bakke) ikke realiseret, og da der ikke er gjort andre tiltag for at styrke det sociale element, er det ikke et oplagt sted for samvær eller som mødested. Multibanen i Gellerup ligger også lidt hengemt mellem to boligblokke, men her har lokale kræfter gjort et stort arbejde med at udbrede kendskabet til multibanen, så den manglende synlighed her ikke er et problem i samme grad.

Multibanen skal tilføre noget nyt og attraktivt til det samlede aktivitetstilbud

I Hjallesø, på Odense Havn og i Gellerup har multibanerne tilført nye og attraktive muligheder til lokalområdet. Alle tre steder indgår de som supplement til det øvrige aktivitetsudbud, og tilbyder områdets brugere noget, der ikke umiddelbart var i forvejen. Et eksempel på det modsatte er multibanen i Tilst. Selvom den både er synlig og tilgængelig, og har en fin placering, så bidrager den ikke med et tydeligt alternativ, der adskiller den fra de øvrige aktivitetsmuligheder i nærområdet. Multibanen bliver derfor fravalgt af brugerne, til fordel for de øvrige aktivitetstilbud i området.

Organiseret og selvorganiseret brug supplerer hinanden og styrker lokal forankring

På tværs af multibanerne er der flere eksempler på, hvordan organiseret og mere uformel, spontan brug supplerer hinanden og kan være med til at øge den samlede brug af multibanen. I Gellerup arrangerer den lokale gruppe Fritidspatroljen faste aktiviteter på multibanen for områdets børn i aldersgruppen fire til tolv år. Den organiserede brug har således været med til udbrede kendskabet til multibanen, og har inspireret brugerne til at udnytte dens forskellige muligheder. Det samme gør sig gældende i Hjallesø, hvor det særligt er i skolens idrætstimer, at de multifunktionelle

muligheder blive afprøvet og udnyttet. Den organiserede brug opleves ikke nogen af stederne som problematisk eller som en barriere for den mere uformelle brug. I stedet bidrager det til at styrke den lokale forankring blandt brugerne, og understøtter det generelle kendskab og brugen af multibanerne.

Fremtidens multibaner er realiseret i flere andre sammenhænge

Udviklingsprojektet har resulteret i, at der i dag er tre nye typer multibaner på markedet, som indgår i forskellige leverandørers produktsortiment. Herunder en leverandør, der ikke deltog i projektet, men som nu udbyder multibanen *Inside Out* i hele Norden. Både *Inside Out* og *StayNPlay* er gennem de seneste år blevet opført i en række andre sammenhænge rundt om i landet, og begge multibaner er blevet videreudviklet i forhold til materialer, installationer og tillægsprodukter.

Fondens rolle og engagement har været positiv

Fremtidens multibaner var et af Lokale og Anlægsfondens første forsøg på at involvere sig i et udviklingsforløb, med det formål at løfte kvaliteten og standarden på et konkret produkt. De deltagende teams oplevede forløbet som både inspirerende og motiverende, og at netop sammensætningen af teams med arkitekter, designere og producenter var både lærerigt og med til at give dem nye perspektiver og indsigter. Det lykkedes at skabe en proces med fokus på udvikling og videndeling, selvom deltagerne også var konkurrenter, hvilket blandt andet tilskrives Fondens rolle og facilitering af forløbet.

Tre strategiske anbefalinger

På baggrund af indsigter og læring fra evalueringen af Fremtidens Multibaner, har Seismonaut udarbejdet tre strategiske anbefalinger målrettet Fonden og kommende bygherrer, der ønsker at etablere en multibane. Anbefalingerne retter sig mod de tre faser før, under og efter realiseringen af en ny multibane, og har til formål at styrke beslutningsgrundlaget og den efterfølgende forankring af multibanen i nærområdet.

1# Før beslutningen om placeringen af en ny multibane træffes

Lokale forhold og kontekst skal indgå mere i overvejelserne, når man anlægger en ny multibane

Evalueringen viser, at en gentænkning af multibanens formgivning og funktionalitet ikke kan stå alene, i forhold til at skabe et stærkt værditilbud overfor potentielle brugere. Multibanen skal tænkes ind i den konkrete kontekst, både i forhold til design, placering og lokalområdets øvrige aktivitetstilbud. Multibanen skal placeres et sted, hvor den tilfører noget nyt og attraktivt, som er et supplement til de eksisterende aktiviteter.

#2 Undervejs i etableringsfasen:

Inddragelse af brugere og lokale interessenter undervejs i beslutnings- og etableringsfasen bidrager til at tiltrække differentierede brugergrupper, og motiverer til øget variation i brugen af

multibanens funktioner.

Inddragelse af de lokale ressourcer er et vigtigt element i at styrke forskellige brugergruppers adgang og brug af banen. Variationen i brugergrupper og brug opstår ikke nødvendigvis af sig selv, men kan hjælpes på vej ved at involvere centrale interessenter eller brugere undervejs i beslutnings- og etableringsfasen.

#3: Når multibanen er anlagt

Skab liv og aktivitet med udgangspunkt i multibanen ved at invitere både organiserede og selvorganiserede grupper til at benytte banen og

Når multibanen er etableret, er det afgørende at få tydeliggjort overfor de potentielle brugergrupper, at banen er åben og tilgængelig. Det kan gøres på flere forskellige måder eksempelvis gennem enkeltstående arrangementer og events eller ved at arrangere faste ugentlige aktiviteter på banen, som er åbne for alle interesserede. Det handler om at få skabt ejerskab til banen blandt brugerne, så banen bliver en integreret og naturlig del af nærmiljøet.

3. Fra mono- til multibane

Gennem de seneste ti år er der kommet et stigende fokus på at sikre borgernes mulighed for et mere aktivt liv, og på betydningen af, at vi er fysisk aktive. Samtidig er der fokus på at integrere muligheden for bevægelse og aktivitet på steder og i byrum, hvor vi har vores daglige gang. I skolegården, åbne byrum og rekreative områder. Tiltagene er mange, fra skateparker til fantasifulde legepladser, Playspots og forskellige former for næraktivitetsanlæg. Det handler om at flytte mulighederne for bevægelse, leg og fysisk aktivitet ud i den nære kontekst, så de bliver en naturlig del af hverdagen. Multibanen er en af de næraktivitetsanlæg, som har fået stigende popularitet. Multibanen er afgrænset i sin udformning og størrelse, og kan placeres mange forskellige steder fra boligområder, ved skoler og institutioner, eller ved sport- og idrætsanlæg. Siden 2004 har Lokale og Anlægsfonden støttet opførelsen af mere end 150 multibaner rundt om i hele landet¹. Multibanens store styrke er, at den er økonomisk og anlægsmæssigt overkommelig. Den har derfor været et oplagt og attraktivt valg mange steder, hvor man har ønsket at give et område et aktivitetsmæssigt løft, der både inspirerer til bevægelse, fysisk aktivitet og socialt samvær.

Men der er også en række udfordringer forbundet med multibanens format og flere undersøgelser peger på, at multibanerne primært bliver brugt af fodboldinteresserede drenge og kan virke ekskluderende, særligt på de drenge og piger, der ikke er interesserede i boldspil:

“[E]n for ensidig satsning på multibaner til boldspil ekskluderer de drenge, som ikke er til boldspil, mange piger, samt børn og unge med fysiske og psykiske handicap (Schmidt, 2004; Thorén, 2004). For at virke inkluderende for alle, skal nærmiljøanlæggene tilbyde en mangfoldighed af aktiviteter, være universelle, samt have funktionsåbne muligheder, dvs. områder og faciliteter, som lægger op til fantasi og kreativitet.” Skolegården som nærmiljøanlæg

Der er en tendens til, at de eksisterende multibaner på markedet er svage i forhold til multifunktionalitet og muligheden for socialt ophold. Den typiske multibane fungerer primært som boldbane og er derfor i realiteten mere mono- end multifunktionel. Hvis multibanen skal være et reelt alternativ for en bredere gruppe af børn, unge og voksne, er der behov for at gentænke form, funktion og design, så den i langt højere grad formår at ramme flere behov end rent boldspil.

Med det udgangspunkt blev udviklingsprojektet Fremtidens Multibaner iværksat af Lokale og Anlægsfonden i 2011. Projektet udmøntede sig i realiseringen af fem forskellige multibaner, som havde til formål at udfordre den traditionelle multibane. Målet var at skabe fem multibaner, som både visuelt og funktionelt var mere åbne og tilgængelige for en bredere brugergruppe, og som i langt højere grad inviterede til socialt ophold og samvær.

I det følgende præsenterer vi de fem multibaner, som er blevet udviklet i projektet og efterfølgende realiseret i henholdsvis Hjallese, Gellerup, Odense Havn, Randers og Tilst.

¹ Baseret på antallet af selvevalueringer indsendt til Lokale og Anlægsfondens i perioden 2004-15 inklusiv de fem baner realiseret i Fremtidens Multibaner.

4. Præsentation af de fem multibaner

Hjallese: Den robuste og funktionelle

Opført: December 2012

Arkitekt: Peter Holst Arkitekter & Landskab

Producenter: Virklund Sport & Tukan Design

Bygherre: Hjallese skolen

Geografisk placering: Solbærvej 5, 5260

Odense S

Den arkitektoniske idé præsenteret i prospektet: Klatrebanen

Overordnet er banen et traditionelt bud på en multibane, både i forhold til udformning og valg af materialer. Der har været særligt fokus på udvikling af bandeelementerne, som giver mulighed for at sammensætte banderne på forskellig vis, så banen tilpasses brugernes behov på bedst mulig måde. Den primære bande er en betonkant på 40 centimeters højde, der kan bruges aktivt i boldspillet, og samtidig har en lydisolerende effekt. Den sekundære bande er udformet i bøjede stålrør, og kan varieres med brædder, glas, lister og stålgitter alt efter behov. Den sekundære bandes formål bliver derfor både at være boldfanger og opholdsareal, som kan tilpasses alt afhængig af kontekst og behov. I prospektet lægges der op til, at banen både kan bruges til fodbold, basket, hockey, tennis, klatring og socialt samvær, og henvender sig både til børn, unge, ældre, siddende deltagere samt tilskuere.

Realisering

Banens realisering minder i høj grad om prospektet. Pergolamålene, som giver mulighed for klatring og beplantning, er dog skiftet ud med normale store boldmål. I banens ene ende er der i stedet placeret en væg bag målet, hvor der er monteret klatregreb på ydervæggen. På trods af dette appellerer banen i høj grad til boldspil og i mindre grad til andre aktiviteter.

Banens brug

“Det er altid nemt, man kan bare få lov at være med!” citat pige, 10 år

De primære brugere af banen er børnene fra Hjalleleskolen, og skolen bruger den aktivt i idrætsundervisningen. I løbet af skoledagen er de forskellige klassetrins adgang til banen skemalagt, så der ikke opstår unødvendige konflikter. Efter skoletid bruger HK Odin (lokal hockeyklub med klubhus lige ved siden af) banen til træning, primært af de yngste spillere. Asfaltbelægningen gør banen god til både fodbold, hockey og basket. De unge i Hjalles Ungdomsklub hænger ud omkring banen, styrketræner og spiller ligeledes på banen. Børn og unge fra parcelhuskvarteret omkring skolen og banen bruger også banen aktivt, specielt om aftenen og i weekenderne. Der spilles primært fodbold, basket og hockey, men banen bruges også til at lege ‘multibanen rundt’, klatring og som socialt samlingssted.

Opsamling

Multibanen i Hjalles har en stor brugergruppe, der hovedsageligt består af børn og unge, hvilket skyldes banens placering tæt på skolen og tilhørende klub og fritidstilbud. Banen bruges dog af hele lokalområdet og er velintegreret i lokalmiljøet. Banens placering i et åbent grønt område i skellet mellem skolen og et parcelhuskvarter gør den synlig og tilgængelig, også for brugere som ikke kommer på skolen. Der er i designfasen lagt et stort arbejde i at udvikle banderne, så de på forskellig vis kan fordre boldspil, leg og social recreation.

Gellerup: Den rå og urbane

Opført: August 2013

Arkitekt: Primus Arkitekter

Bygherre: Brabrand Boligforening

Geografisk placering: Dorthesvej 31 (mellem blok A6 og A7)

Den arkitektoniske idé præsenteret i prospektet: StayNPlay

Som helhed fremstår banen markant med en klar arkitektonisk idé om at skabe en unik kant af beton, som både er skulpturel og kan bruges som sidde-, lege-, og bevægelsesmøbel. I prospektet fremstår banen visuelt interessant, og bidrager med et klart arkitektonisk element til området hvori den etableres. Banen er af urban karakter og fokuserer på parkour og skateboarding, foruden boldspil, basket og ophold.

Banens bande består af otte beton elementer, som kan placeres frit og individuelt ud fra et klart koncept. Som en del af konceptet er der udformet et sæt klodser i 1:20 format, som bygherre og interessenter (brugere) kan få udleveret i udviklingsfasen, hvor de i fællesskab kan eksperimentere med at opføre banen som model og diskutere dens udformning. Byggesættet kan således bruges som indledende dialogredskab, som udover banens design sætter fokus på brugen, brugerne og hvilke behov den skal opfylde i den konkrete kontekst.

Realisering

Banen er placeret i et grønt område mellem to boligblokke, med græsplæneareal, træer, legeplads og boligforeningens nyttehaver. Variationen i bandehøjde og udformning med de vandrette og lodrette betonklodser gør, at den virker imødekommende og tilgængelig, men betonklodsernes rå finish giver også banen et lidt hårdt udtryk. Som en del af realiseringen har boligforeningens bestyrelse, Fritidspatruljen² og beboerne været involveret i designet af banens udseende og aktivitetstilbud. I processen blev det blandt andet besluttet, at banen ikke skulle være oplyst, med henblik på at mindske brug om aftenen, af frygt for at det ville bidrage til støj, til gene for beboerne i de omkringliggende boligblokke.

Banens brug

På banen spilles der fodbold og basket, samt køres på rulleskøjter og løbehjul. Banen bruges primært af børn og unge, samt som en del af Fritidspatruljernes tilbud til børn mellem fire til tolv år. Bandens funktion som inddragende element, med mulighed for både ophold og leg, bruges i mindre grad. De lokale ældre beboere i området foretrækker træbænke, som står omkring i området, frem for multibanen til ophold. Banen kritiseres på ét punkt af brugerne. Basketkurven er placeret således, at man får solen direkte i øjnene, når man spiller om eftermiddagen eller aftenen, alt efter årstiden.

Opsamling

Det brugerinddragende fokus i designfasen sikrede at alle aktører kom til orde og deltog i etableringen af banen. Her adskiller StayNPlay konceptet sig markant fra de øvrige multibaner. Banens aktivitetstilbud er designet til skateboarding og parkour foruden boldspil, hvilket ikke er helt i overensstemmelse med brugergruppens interesser i området. Endvidere har etableringen af et nyt stort kunstgræsbaneanlæg i Gellerup, samt stigende foreningsaktiviteter i området, bevirket mindre brug af multibanen. Banens placering fordrer, at man kan holde øje med børnene, enten fra nyttehaverne eller fra lejlighederne.

² Fritidspatruljen er et fritidstilbud til børn (4-12 år) i Gellerup og Toveshøj. De organiserer aktiviteter for børn i området og har haft multibanen i Gellerupparken som et af deres mødepunkter.

Odense Havn: Den organiske og udfordrende

Opført: Maj 2012

Arkitekt: MUTOPIA

Producent: Unisport Scandinavia & Lars Laj,

Bygherre: Odense Kommune

Geografisk placering: Byens Ø, Odense Havn

Den arkitektoniske idé præsenteret i prospektet: Inside Out

I præsentationen er banen fantasifuld og farverig, og gør op med den traditionelle rektangulære multibane. Formgivningen er organisk og fleksibel, hvilket resulterer i, at banen fremstår utraditionel og legende. Der er foretaget et væsentligt forarbejde i banens form og muligheder, og resultatet er en bane, som fremstår inkluderende i idé og udtryk. Titlen '*Inside Out*' illustrerer, hvordan banerne skal fungere som bevægelige modulelementer, der skaber rum og bevægelsesmuligheder både inden- og udenfor banen, og dermed inviterer til deltagelse.

Der er integreret lys- og lydsystem i banden, som bidrager til at styrke den multifunktionelle og sociale dimension. Prospektet lægger op til, at banen bruges til både fodbold, basket og hockey, samt at den henvender sig til både børn, unge, gamle, boldspillere, legende og siddende tilskuere.

Realisering

Multibanen er placeret på Byens Ø på Odense Havn, som er et større aktivitetsområde for byens borgere. Udover multibanen tilbyder området minigolf, parkour, beachvolleyball, skaterampe, basketbane, Fodboldfabrikken.dk, paddletennis, kajaksluse, legeplads og grillstationer. Multibanen

indgår således som et af mange forskellige aktiviteter i området, som tilsammen tiltrækker en bred vifte af brugergrupper.

Multibanen er anlagt som en stor organisk bane med bugtet bande med et indgangsparti, meget lig visualiseringen i prospektet. I tilknytning hertil er der bygget en scene med træbelægning og en 1:1 fodboldbane. De tre elementer fordrer aktiviteter både samlet og hver for sig. Odense Kommune har fravalgt den integrerede basketkurv i banden, da der allerede er basketbaner i et nærliggende område på havnen. Det primære aktivitetstilbud er derfor streetsoccer, hockey, socialt ophold og leg. En grønt kunstgræsbelægning giver et blødt underlag til selve banen, hvor 1:1 banen har asfaltunderlag. Boldspil kan varieres med tre små semi-flytbare mål, der er placeret på banen. Ud mod havnebassinet er der opsat et grønt gennemsigtigt metal hegn i banden, for at udgå at bolde skydes i vandet. Som i prospektet er der indbygget et lys- og lydsystem, men der har været store problemer med at få det til at fungere.

Banens brug

Multibanen bruges af børn eller unge, der enten kommer med skolen, forældre eller sammen med venner, samt af private træningshold, der bruger banen til forskellige former for udendørs træning. Den primære aktivitet på multibanen er fodbold, der spilles af gruppen af børn og unge. De bruger den ligeledes som opholds- og mødested, hvor de sidder og hænger ud på den brede bande. Den tilhørende scene og 1:1 bane bruges kun i mindre grad af gruppen af børn og unge. Den indgår til gengæld aktivt i træningsaktiviteterne.

Opsamling

Inside Out banen fungerer godt i den kontekst den er placeret. Byens Ø har et råt, men også sjovt og anderledes legende udtryk, hvor banens æstetik passer godt ind. Det er en styrke at banens aktivitetsmuligheder supplerer de øvrige aktiviteter på Byens Ø. De tekniske vanskeligheder med lys- og lydinstallationerne trækker lidt ned i det samlede indtryk, da netop det ekstra element ville passe godt ind i den samlede stemning på Byens Ø, og styrke den sociale dimension. Ideen med banderne er ikke kun sjov, men skaber også opmærksomhed og interesse. Banen inviterer til brug og er tilgængelig for alle.

Randers stadion: Den æstetiske og landskabelige

Opført: September 2014

Arkitekt: OP/NL

Producent: Kompan

Bygherre: Randers Kommune

Geografisk placering: Randers stadion ved
Randers Freja Klubhus

Den arkitektoniske idé præsenteret i prospektet: Hullet og bakken

Selve idéen er landskabelig og opfordrer til at inddrage arealerne omkring omkring banen, hvilket skaber gode muligheder for et særligt samspil mellem bane og omgivelser. De blødt formede betonkanter i gråt, som skærer sig ind i terrænet, giver anlægget et skulpturelt udtryk. Der gøres op med den traditionelle multibane på en række punkter. Banen er gravet ned så terrænet omkring udgør banden. Det skaber en niveauforskel, hvor tilskuere ser ned på baneaktiviteterne, og på denne måde skaber sammenhæng mellem aktive og inaktive brugere. Som tilskuer kan man opholde sig på kanten af banen, mens man følger med i spillet uden at være til gene for spillerne. Den overskydende jord fra den udgravede bane anvendes til at skabe et bakkelandskab med mange anvendelsesmuligheder, som eksempelvis ophold, legeplads, bålrest, storskærm og forskellige sæsonprægede aktiviteter, heraf navnet '*Hullet og bakken*'. Bakken bidrager således til at styrke den sociale dimension og integrere multibanen i omgivelserne.

Realisering

Multibanen er placeret på toppen af en bakke ved siden af Freja Fodboldklubs klubhus, overfor Randers Nutria Stadion. Placeringen på toppen af bakken giver en flot udsigt over byen og fodboldklubbens boldbaner neden for bakken. Der er dog ikke udsigt fra selve banen, men kun når man opholder sig på dens kant. Fra parkeringspladsen fører en handicapvenlig sti op til multibanen. Fra den modsatte side af banen er der en åbning, som forbinder banen og klubhuset. Der er dermed to indgange til banen, én direkte fra klubhuset og en anden fra parkeringspladsen.

Evaluering af Fremtidens Multibaner

Selve multibanen, med undtagelse af basketkurven, kan ikke ses fra parkeringspladsen, da banen er etableret nede i bakken, i stedet for ved siden af bakken. Hermed er den oprindelige arkitektoniske idé bag banen forsvundet, og banen ligger skjult i stedet for at være åben og integrerende.

Banens brug

Multibanen bruges overvejende til basket. Placering tæt på andre sportsfaciliteter (boldbaner, tennisanlæg og svømmehal) medvirker til, at der er et løbende flow af potentielle brugere i banens nærhed. Den manglende synlighed og tilgængelig gør, at banen ikke naturligt inkluderer disse brugere, eller bliver en del af området's aktivitetstilbud. Brugen af banen er derfor ret begrænset og består hovedsageligt af børn fra det nærliggende parcelhuskvarter bag stadion, samt en gruppe unge der spiller basket.

Opsamling

Banen er flot udført. Valget af materialer og detaljer giver den et flot og indbydende udtryk. Banen afviger fra prospektet ved ikke at integrere idéen med hullet og bakken. Således er banens synlighed og tilgængelighed begrænset, hvilket også begrænser banens brug. Aktivitetstilbuddet er hovedsageligt boldspil, hvor målene er designet til banen, men er meget små og begrænser spillet. Basketkurven er banens primære tiltrækningspunkt og tilføjer nyt til området's øvrige aktivitetstilbud.

Tilst: Den åbne og transparente

Opført: 2013

Arkitekt: Sweco, Skaarup & Jespersen, Birk Nilesen

Producent: Veksø

Bygherre: Idrætsforeningen TST

Geografisk placering: Ved TST og DBU Jyllands idrætsanlæg samt nærved Tilst skole og Langkær Gymnasium og HF

Den arkitektoniske idé præsenteret i prospektet: Løbebanen

Intentionen er at lave et design, som er transparent og ikke dominerende, hvor underlaget er med til at formindske oplevelse af at være ude eller inde på banen, ved at integrere en løbebane rundt om selve banen. Den arkitektoniske idé tager udgangspunkt i den traditionelle tanke om et boldbur eller en bane med bande indhegnet af net. Sammen med siddeplinte og et overdækket areal, får man indtryk af et integreret projekt, hvor banen (rektangel) og løbebane (cirkel) tilsammen udgør multibanen med plads til boldspil, bevægelse og ophold. Illustrationen er farverig med grafiske bearbejdnings i den blå og grønne belægning.

Realisering

Banen afviger fra prospektet ved, at den kun består af den indre rektangulære bane med indhegning. Den cirkulære løbebane rundt om, som i prospektet giver banen en ekstra dimension, er ikke realiseret. Det samme er gældende for overdækning og lysinstallationer, som heller ikke er realiseret. Banen fremstår ligeledes mindre farverig og funktionel, end i prospektet. Trods beliggenheden tæt på andre kunstbaner, institutioner og et grønt område, er banen ikke integreret i omgivelserne.

Målene er, som vist i prospektet, smalle, både i dybden og i bredden, integreret i hegnet og uden afgrænsning i toppen. Dette giver en flydende overgang mellem hegn og mål, som virker uhensigtsmæssig i spillet. I tillæg til multibanen er der etableret en basketbane med et net på ydersiden af banen. I den modsatte ende er opstillet to træningsredskaber til motion og fitness. Sammenhængen mellem basketkurven, multibanen og træningsredskaberne er ikke tydelig, og bidrager derfor til multibanens usammenhængende og fragmenterede udtryk.

Banens brug

Banens brug er meget begrænset og det er stort set kun basketbanen der benyttes. Den store åbning midt på hver langside gør, at spillet tit afbrydes fordi bolden ryger ud af banen. De efterlyser muligheden for at kunne lukke siderne af. Dertil er banen omgivet af et grusareal, som har den konsekvens at gruset nemt kommer ind på banen, enten gennem åbningerne i siden eller under bandelegemerne, som ikke lukker helt af ned til underlaget. Banens gummibelægning er derfor meget sandet og gruset til.

Konsekvensen af multibanens udformning er, at brugerne i stedet benytter områdets andre tilbud, undtagen når der spilles basket. Siddeplinterne og gymnastikredskaberne bruges i begrænset omfang af større skolebørn til at hænge ud på i frikvartererne. Banen er ikke oplyst og kan derfor heller ikke bruges om aftenen i efterår- og vinterhalvåret. Der arbejdes dog på at etablere lys på multibanen og de tilstødende beachvolleybaner.

Opsamling

Banen mangler en sammenhængende plan for belægning og styrket synliggørelse af banens muligheder. Den er anonym i sit udtryk og mangler at blive bedre integreret i det omgivende landskab, i mødet mellem den grønne park og de øvrige boldbaner. Her er en zone, som skulle kunne tilbyde andre former for bevægelse og ophold, som supplement til de omkringliggende boldbaner, men som i ringe grad er lykkedes. Banens funktionalitet er udfordret af, at banden ikke omgrænser hele banelegemet. Det transparente design bidrager til at banen forsvinder i sine omgivelser og er et mindre attraktivt tilbud, i forhold til områdets andre aktivitetstilbud.

5. Tværgående evaluering af de fem multibaner

Evalueringen er inddelt i tre overordnede afsnit, som fra forskellige perspektiver behandler de fem multibaner, og hvordan de bidrager til projektets formål om at skabe fremtidens multibaner af høj kvalitet og multifunktionalitet.

- Først behandles selve banernes udformning, design og funktionalitet i overgangen fra prospektets idé til den realiserede bane. Er det lykkedes at realisere de fem multibaner, så den arkitektoniske idé fra prospektet fremstår tydelig og klar? På hvilke områder adskiller prototypen sig fra oplægget i prospektet, og hvilke konsekvenser har det for oplevelsen af banen, både positivt som negativt?
- Dernæst præsenteres anvendelsen og brugerne af af de fem baner. I hvilket omfang bliver multibanerne brugt, af hvem og til hvad? Er banerne mere multi- end monofunktionelle og lever de op til de scenarier for brug og brugere, som er skitseret i de fem prospekter?
- Til sidst behandles kontekstens betydning for multibanernes brug, samt omfanget og fordelingen af brugere. Både i forhold til multibanens fysiske placering, de omkringliggende aktivitetstilbud og hvilke barrierer og muligheder, der knytter sig til den enkelte bane.

5.1 Formgivning, design og funktionalitet

Fem forskellige bud på Fremtidens Multibane

De fem multibaner er hver præsenteret i et prospekt, som visualiserer den arkitektoniske idé, samt banens udformning, design og funktionalitet. Præsentationerne giver i høj grad udtryk for det enkelte teams visioner og tilgang. De fem baner præsenteres således meget forskelligt på tværs af prospekterne. Nogle er gået meget eksplorativt og åbent til værks i deres præsentation, mens andre har skåret helt ind til benet i prospektet, og kun præsenterer den endelige version, med fokus på arkitektonisk idé, funktionalitet, elementer og materialer.

Et eksempel på den meget eksplorative og nærmest etnografiske tilgang til opgaven, er teamet med **OP, NL og Kompan** og deres oplæg *Hullet og Bakken* (realiseret i Randers). De bruger prospektet til at vise de mange forskellige inspirationskilder, der ligger til grund for den endelige version, og ikke mindst de mange forskellige kontekster og versioneringer, som de ser den kan indgå i. Teamet med **MUTOPIA og Lars Laj** (Odense Havn) er gået mere metodisk til værks og beskriver udviklingsprocessen med udgangspunkt i tre grundidéer, og hvordan det fører frem til det endelige koncept *Inside Out*. De to teams med henholdsvis **SWECO, Veksø** (Tilst) og **Virklund Sport, Peter Holst Arkitektur og Landskab** (Hjallese) præsenterer kort og klart deres idé, uden at sætte den i en processuel sammenhæng. De har i stedet fokus på detaljerne i elementer, moduler og materialer, og på at beskrive banens multifunktionalitet i ord og billeder. Det sidste team med **Primus Arkitekter** (Gellerup) i spidsen, fokuserer også på moduler og elementer, men gør det ud fra et brugerinddragende perspektiv, som viser, hvordan systemet kan bruges til at designe individuelle løsninger i tæt dialog med brugerne. Samlet udgør de fem prospekter derfor også en god bredde og spredning, i forhold til den arkitektoniske idé og designtilgang, som på forskellig vis udfordrer den traditionelle formgivning, design og funktionalitet af multibanen.

Der er dog forskel, multibanerne imellem, på hvor radikalt de gør op med den konventionelle multibane. Af de fem baner er det kun MUTOPIAs Inside Out (Odense Havn), som har opløst den typiske rektangulære baneform, og i stedet skabt en mere organisk bane med cirkulære elementer. Det element, som på tværs af prospekterne er blevet bearbejdet mest, er selve banden. Her er der både eksperimenteret med at opløse den ved at sænke banen ned i niveau og indarbejde sidde- og opholdsmuligheder.

Fra idé til realiseret prototype

I overgangen fra prospekt til realiseret prototype er der sket større eller mindre justeringer på de fem multibaner. Særligt to af prototyperne skiller sig ud fra oplægget i prospektet.

Den første er SWECO og Veksøs multibane, som er realiseret i Tilst. Den arkitektoniske idé er at skabe en åben og transparent bane, som er tiltænkt at tilpasse sig byrummet eller et landskab, uden at dominere. I visualiseringen af banen indgår der en løbebane rundt om multibanen i samme

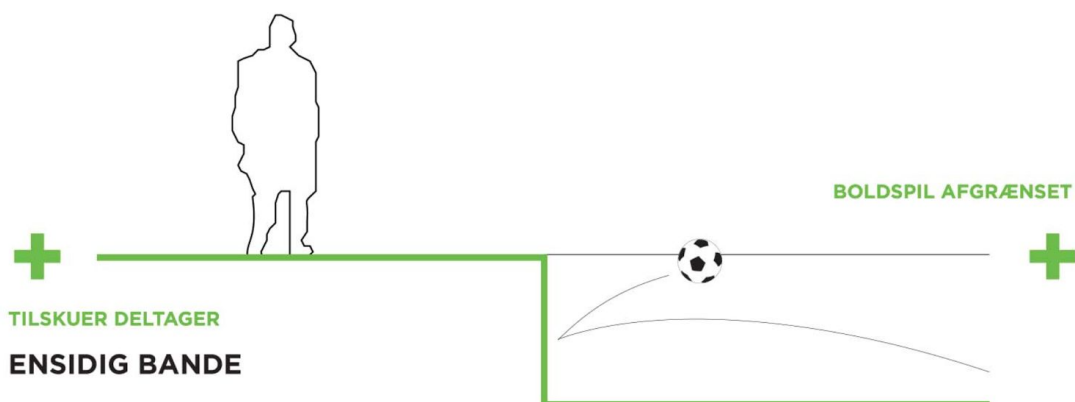

gummiunderlag, som den indhegnede del af multibanen. Derved skabes der et naturligt rum rundt om multibanen, som lægger op til andre former for aktiviteter, særligt atletik. Banen i Tilst er dog realiseret uden løbebane, og fremstår derfor mest som et boldbur med åbne sider. I tillæg til multibanen har bygherren Idrætsforeningen TST selv etableret en basketkurv uden for selve banen, med en anden type underlag, som bidrager til indtrykket af manglende sammenhæng. Den manglende løbebane gør, at banen får et meget traditionelt udseende og

mister sin naturlige integration med omgivelserne. Repræsentanten fra Idrætsforeningen Tilst, der har etableret banen giver udtryk for, at banen ikke helt lever op til deres forventninger, og at det først meget sent i processen gik op for dem, at multibanen blev realiseret uden løbebanen.

“Løbebanen rundt om boldbanen var det, der tiltrak foreningen, men det endte ikke med at være en del af tilbuddet, fordi det gik over den økonomiske ramme. Det var rigtig ærgerligt, fordi det egentlig var det formål, vi havde håbet banen kunne tilføje sammen med sportsudstyret rundt om banen.” Citat, repræsentant TST idrætsforening

Den anden multibane som i realiseringen på et centralt punkt adskiller sig fra prospektet er *Hullet og Bakken* ved Randers Stadion. I prospektet lægges der op til en landskabelig løsning, hvor banen er gravet ned i jorden og hvor overskudsgrunden bliver brugt til at skabe en bakke ved siden af banen, der tilføjer en social dimension, som naturligt opholdssted. I realiseringen er multibanen placeret på toppen af en bakke, og der er ikke etableret en tilhørende bakke, som beskrevet i prospektet. Placeringen på bakketoppen bevirker samtidig, at et andet centralt element ved banen ligeledes forsvinder. Ved at sænke banen i niveau fjernes barrieren, som en bande almindeligvis udgør, og i stedet skabes en mere direkte kontakt mellem tilskuer og deltager på banen.

I stedet for at have en åben og direkte tilgang til banen, hvor aktiviteten foregår nede i niveau i forhold til den omkringliggende flade, går man via en rampe, der er gravet ind i bakken og som fører op til multibanen. Mødet og adgangen til banen opleves således modsat af den oprindelige intention, da man stiger op til banen. For at få fornemmelsen af den oprindelige idé skal man

gennem banen og helt op på toppen af bakken. Selve udførelsen af banen, i forhold til materialer og de grønne omgivelser, fremstår dog både flot og velholdt. Fra bakkens top med udsigt over Randers by, er banen både indtagende og æstetisk i samspillet med den grønne bakke og de omgivende træer, der er plantet omkring. Men det ændrer ikke ved indtrykket af, at banen ikke lever op til den oprindelige idé, og at den på mange måder ligger meget isoleret, med ringe synlighed og tilgængelighed.

De tre øvrige prototyper lægger sig tættere op af visualiseringerne i prospektet, og har i store træk realiseret visionen og den arkitektoniske ide i prototypen. På banen i Hjallese er målene ændret fra de oprindelige pergula-inspirerede mål, til mere traditionelle, hvilket er med til, som helhed, at give banen et mere traditionelt udseende. Samtidig er der tilføjet en klatrevæg bag det ene mål, men ellers fremstår banen overvejende som skitseret. De to sidste multibaner opført på Odense Havn og i Gellerup, fremstår begge meget lig oplægget i prospektet. Det er her værd at bemærke, at det netop er de to baner, som i deres design med fleksible moduler, lægger mest op til en individualisering af den enkelte bane. Det er derfor interessant, at netop de to baner alligevel formår at have en tydelige sammenhæng mellem prospekt og realiseret prototype.

Banden som socialt element eller barriere

Bearbejdning af kanter og flader i form af bänder og underlag ud fra ønsket om at gøre multibanerne mere tilgængelige, og til en integreret del af det omkringliggende miljø, har været central i udviklingen af alle fem prototyper. Der er dog stor forskel på,

hvordan bearbejdningen af banden er grebet an af de fem teams. Gode siddemuligheder og det bedste samspil mellem banen og omgivelser opleves på de baner, hvor kanternes multifunktionalitet er integreret i designet. Gellerup, Odense Havn og til dels Hjallese er eksempler herpå.

Det er multibanerne på Odense Havn og i Gellerup, som i videst udstrækning har bearbejdet bandens karakter. På Odense Havn er banden en bred flade, som naturligt lægger op til at blive brugt som sidde- og liggemulighed. Banden forekommer lidt høj, men fungerer efter hensigten. Den er god at sidde og ligge på, og den organiske buede form gør, at der opstår naturlige opholdsrum uden for banen, men som stadig opleves, som en integreret del af banens fysiske rum.

Den mest varierede bande er StayNPlay i Gellerup. Banden er forholdsvis lav og den store variation i både højde og bredde giver mange naturlige indgange til banen, samtidig med at den lægger op til både sidde og klatremuligheder. På trods af bandens udformning, fungerer den stadig som en reel bande hele vejen rundt, og giver derfor stadig en god ramme for boldaktiviteter inden for banen.

En bande som i udgangspunkt er mere traditionel i sin udformning, men som ligeledes har flere kvaliteter, er multibanen i Hjallese. Banden består, som tidligere nævnt, af en lav betonkant, der fungerer som primærbande og en sekundær bande af bøjede stålrør med en plade i. Banden er ligesom i Gellerup meget robust og solid, og kan bruges til både at sidde og balancere på. Den er dog ikke behagelig at sidde på i længere tid, da man sidder på selve røret. Banden består af forskellige moduler, herunder et egentligt sidde- og liggemodul, som er hævet over bandeniveau og derfor giver godt overblik og adgang til banden. Til forskel fra både Odense og Gellerup, opleves banden her mere som en barriere mellem ude og inde, der gør at banen ikke virker så imødekomende, som ved de to andre multibaner. På banden i Hjallese er der ligeledes etableret siddemuligheder på bandens yderside, som vender væk fra banen og derfor ikke inspirerer til, at man som siddende engagerer sig i aktiviteten på banen, som det er tilfældet på Odense Havn.

På banen i Tilst er opholdsmuligheder og bande adskilt. Banden fungerer kun til adskillelse og som traditionel bande, som man kan spille op ad. Til gengæld er den åbnet helt op i hver side, hvor der ikke er nogen bande. Der er i stedet placeret en siddeplinte i beton, som er tiltænkt ophold uden for banen. De brede åbninger i siderne gør dog, at spillet let bliver afbrudt og virker derfor ikke hensigtsmæssigt til boldspil.

For banden i Tilst gælder det ligeledes, at den er hævet lidt over jorden. Det har den fordel, at vandet nemt løber af banen og ikke lægger sig langs kanten af banden, men det betyder samtidig at grus, småsten og affald let kommer ind under banden og ind på banen. Særligt i Tilst er det et problem, da der er lagt grus rundt om banen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. På Odense Havn er banden også hævet over jorden og har derfor lidt samme udfordring, men her er problemet ikke i samme omfang som i Tilst, da den omgivende belægning er af asfalt. De brede bandede med hulrum indeni gør dog, at der nemt samler sig affald under dem, som er besværligt at komme til og rengøre.

I modsætning til de fire andre multibaner, opleves banden på multibanen i Randers ikke som en barriere, der adskiller tilskuer og aktiviteten på banen. I stedet lægger den op til, at man som tilskuer, står eller sidder på kanten af banen. Betonkanten, der udgør banden, er dog høj og smal med kanter, hvilket gør den svær at sidde på. I tilknytning til banen er der ikke etableret yderligere sidde- eller opholdsmuligheder, så

eneste mulighed for ophold er, at stå eller sidde i græsset omkring banen, hvilket også giver sine begrænsninger.

Forskellige typer underlag giver forskellige muligheder

Underlaget er central i forhold til multifunktion. På tre af de fem baner er underlaget asfalt (Gellerup, Hjallesø og Randers), mens de sidste to har henholdsvis gummibelægning (Tilst) og kunstgræs (Odense Havn). En ren gummibelægning uden sand eller granulat, som det er tilfældet i Tilst, har en række fordele. En god gummibelægning imødekommer boldspil, dans, hjul, bevægelse og ophold. Det samme gør sig gældende for asfaltbelægningen, men den er hårdere at spille og falde på, og har derfor også sine begrænsninger. Kunstgræs fungerer godt til boldspil, dans, og diverse former for træning, yoga og liggende aktiviteter, da den er blødere at sidde og ligge på end eksempelvis asfalt. Den egner sig derimod ikke til skateboard, løbehjul og rulleskøjter. Valget af underlag har derfor en betydning, i forhold til hvilke aktiviteter en multibane lægger op til.

Afvanding af banerne i form af korrekt fald i underlaget til siderne eller til en afløbsbrønd, har også betydning for det samlede udtryk. Selvom banen i Randers er gravet ned og belægningen er asfalt, er der ikke problemer med afvanding. Der er etableret afløb i begge ender af banen, som fungerer efter hensigten, og fladen hælder som den skal, så der ikke samler sig vand ved banderne. I forhold til afvanding er det et større problem i Gellerup. Belægningen er ligeledes i asfalt med en enkelt brønd til afvanding i midten. Men fladens hældning ved siderne og særligt på ydersiden gør, at vandet lægger sig rundt om på banen, samt i mellemrummene mellem betonblokkene.

Den grafiske bearbejdning af underlaget i form af en gennemgående farve, figurer eller opstregninger, tilføjer både noget visuelt og understøtter funktionen. I Randers giver den grønne asfalt et fint samspil med de lysegrå betonkanter, og den simple hvide afmærkning ved mål og basketkurv fungerer godt. I Tilst er der ligeledes arbejdet med et grafisk element på fladen, i form af en målskive på midten, men her er det mindre tydeligt hvilken funktion og formål det har, i forhold til selve aktiviteten på banen.

På de tre øvrige baner henholdsvis på Odense Havn, i Hjallesø og i Gellerup, er underlaget uden striber eller afmærkninger, der gør at fladen bliver mere neutral og knapt så inspirerende. Det grønne kunstgræs på Odense Havn giver dog en kontrast i forhold til den omgivende asfaltbelægning, som får den til at skille sig ud. I Hjallesø er der eksperimenteret med at fortsætte fladen fra banen ud på den anden side af banden. Her er lavet et mindre firkantet felt, som i prospektet lægger op til, at det bruges til tennis, hvor banden fungerer som net. Man spiller således med én person inden for banen og én uden for. Men ifølge Hjallesø skole har det ekstra stykke asfalt aldrig været benyttet, og de var ikke vidende om formålet med det ekstra stykke underlag. I praksis er asfaltstykket også for kort til at spille tennis, og der mangler indhegning til at holde boldene inden for banen. Så ideen med at indtænke tennis som funktion på denne måde fungerer ikke i praksis, og det ekstra asfalt stykke bliver heller ikke benyttet til andre formål.

Overordnet kan det konkluderes, at multibanernes underlag bør tænkes som en samlet helhed, i forhold til funktion og vedligeholdelse, og for at skabe samhørighed og helhed mellem banen og det omgivende landskab. En ellers vellykket multibane som *Inside Out* på Odense Havn, bliver skæmmet ved den manglende sammenhæng mellem delelementerne og belægningen (der er kun kunstgræs inde i den store bane). Den manglende belægning er således med til at understrege fornemmelsen af, at banen er spredt ud, uden at danne en samlet helhed. En gennemgående belægning havde styrket udtrykket og brugen af scenen og 1:1 banen.

Mangel på overdækning og installationer, der understøtter socialt ophold

For at styrke den sociale dimension af multibanerne var det en del af opdraget fra Lokale og Anlægsfonden, at de fem teams skulle indtænke forskellige former for overdækning, siddemuligheder, samt forskellige typer af installationer af lyd og lys. Elementer, som understøtter socialt ophold og anderledes brug af multibanerne.

I prospekterne er alle teams kommet med bud på, hvordan forskellige former for ophold, lyd og lys kan integreres i multibanens design, men det er kun på MUTOPIAs bane i Odense, at der i den realiserede prototype er gjort et forsøg med at integrere både lyd og lys. På Odense Havn har der dog været store udfordringer med at få både lys- og lydinstallationen til at virke. Lyskilden er integreret i banens bande, så lyset kommer ud under banden, men det virker ikke og har ikke fungeret optimalt på noget tidspunkt. Det samme er tilfældet med det integrerede lydsystem. Der er indbygget en bluetooth-modtager i banden, som bliver aktiveret ved et tryk på en knap på siden af banden. Det skulle derefter være muligt at tilslutte eksempelvis sin smartphone til systemet og afspille musik derfra. På selve banen ved bluetooth-knappen, har der siddet et stort klistermærke, som forklarer, hvordan man bruger bluetooth til at sætte musik på. Klistermærket er på et tidspunkt blevet revet af, og det nye skilt med instrukser er blevet placeret på den anden side af banden – altså langt fra knappen, og et sted hvor det ikke er åbenlyst at se efter instrukser. Ifølge repræsentanten fra Odense kommune, har der også været problemer med få lydsystemet til at fungere, og det lykkedes heller ikke under vores besøg på banen, at få det til at virke.

Det er ligeledes bemærkelsesværdigt, at ingen af banerne tilbyder overdækning, læ eller lys som beskrevet i prospekterne. En form for overdækning eller ly i relation til banen ville ellers styrke banernes potentiale som samlingssted. På tværs af de fem prototyper er indtrykket, at banerne er afgrænsede entrepriser, og at de tiltag som i højere grad skulle integrere banerne i omgivelserne, ikke er blevet realiseret.

5.2 Multibanernes brug og brugere

I det følgende afsnit præsenterer vi resultaterne af brugen og brugerne på tværs af de fem baner.

På tværs af de fem multibaner var der betydeligt færre brugere end forventet under de tre besøg på hver bane, og det kvantitative materiale begrænser sig derfor til 59 besvarelser fordelt på 32 brugere og 27 ikke-brugere. Besvarelserne blev derfor yderligere udfoldet i kvalitative on-the-spot interviews med både brugere på og ved multibanerne, samt ikke-brugere, som var til stede i nærområdet. Til at kvalificere brugen på hver bane blev der dertil gennemført dybdegående kvalitative interviews med centrale interessenter, med tilknytning til banen og indgående viden om brugen og brugerne.

Der er meget stor forskel, på tværs af de fem multibaner, på i hvilket omfang de bliver brugt. Det er også tydeligt, at der er flere forskellige elementer, som i samspil har stor betydning for omfanget og hvordan en multibane bliver brugt, og af hvem. Om en bane vurderes som succesfuld handler således både om den konkrete udformning og design af baner, underlag og opholdsmuligheder, og mere overordnet om banens beliggenhed, synlighed og tilgængelighed, i forhold til potentielle brugere i nærområdet.

I det perspektiv er det samlet set de tre multibaner i Hjallesø, Odense Havn og Gellerup, som bedst er lykkedes med at bidrage med ny værdi til nærområdet. Her har brugerne taget ejerskab til banerne, og de bliver brugt til både fysiske aktiviteter og socialt ophold. Det er også de tre baner, som har flest brugere, mens multibanerne i Tilst og Randers kun bruges i mere sporadisk omfang.

I det følgende udfolder vi brugen af de fem baner, samt hvilke forhold, der har betydning for omfanget af brugen og hvordan den enkelte bane bliver brugt i forhold til multifunktionalitet og forskellige brugergrupper.

Stor variation i omfanget af brugere på de fem multibaner

Af de fem multibaner er det banen i Hjallesø, der er den mest benyttede. Den bruges af en bred brugergruppe fordelt på hele dagen. I skoletiden bliver den systematisk benyttet i idrætstimerne, hvor der er fokus på at udnytte banens multifunktionalitet og mulighederne for andre former for aktiviteter, end de traditionelle boldspil. I pauserne er der også rift om multibanen. Det i sådan en grad, at det har været nødvendigt fra skolens side at skemalægge hvilke klasser, der har adgang til banen i hvilke frikvarter hen over ugen. I frikvartererne bliver der primært spillet fodbold, men den bliver også brugt til ophold og socialt samvær. Børnene sidder og klatrer på banerne, og bruger det integrerede siddemodul til at hænge ud på. Uden for skoletiden er det hovedsageligt børn fra det nærliggende parcelhuskvarter, samt ungdomsklubben, som benytter sig af banen. En gang om ugen bliver den ligeledes benyttet af den lokale hockeyklub til træning af de yngste hold.

Multibanerne i Gellerup og på Odense Havn bliver også brugt regelmæssigt. De to baner indgår hver især som del af en større aktivitetspakke til børn og unge i lokalmiljøet. Begge baner har bidraget til at tilbyde brugerne og lokalmiljøet noget nyt, både i forhold til aktiviteter og som socialt samlingspunkt. Banen i Gellerup blev særligt i det første år, efter etableringen i august, brugt meget af de lokale. Omfanget er dog faldet lidt over det seneste år, hvilket primært skyldes anlæggelsen af et stort kunstgræs anlæg i umiddelbar nærhed af banen.

På Odense Havn indgår multibanen som en naturlig del af tilbuddet 'Byens Ø'. Øen har gennem de seneste fire år været hjemsted for en række midlertidige aktiviteter, som beachvolley, basketball, parkour og minigolf. Multibanen var en af de første aktiviteter, der blev etableret på øen, og området tiltrækker i dag en bred vifte af brugergrupper, herunder både børn og voksne. Multibanen indgår som et rigtig godt supplement i den samlede aktivitetspakke, og bruges både i sammenhæng med udendørstræning, ophold og boldspil.

I Randers og Tilst er der af evaluator observeret et meget sparsomt brug af banerne, som bekræftes af aktørerne i lokalområdet. I Tilst indgår banen hverken i idrætsklubbens aktiviteter eller benyttes af folkeskolen eller gymnasiet på trods af, at de ligger lige op af banen. De bruger i stedet de omkringliggende boldbaner, som er tilgængelige for både idrætsforeningen, skolen og gymnasiet. Multibanen benyttes kun i det omfang, at de øvrige boldbaner ikke er til rådighed. Af faste brugere bliver banen derfor kun brugt af en mindre gruppe drenge til at spille basket i frikvarterer og efter skole.

Forholdene i Randers er meget lig dem i Tilst. På trods af en potentiel stor brugergruppe i form af børn og unge fra forskellige sportsforeninger og et stort lokalmiljø, bruges banen i meget begrænset omfang. Der spilles i begrænset omfang basket på banen, og enkelte børn fra det nærliggende villakvarter spiller fodbold, men den bruges ikke af fodboldklubben som ligger lige ved multibanen, selvom det havde være oplagt.

Et gennemgående opmærksomhedspunkt i arbejdet med *Fremtidens Multibaner* har været fordelingen mellem kønnene, og hvordan de interagerer på og i relation til multibanen. I forhold til at bryde tendensen til at drengene er dominerende på multibanen, giver datagrundlaget ikke et entydigt svar på, om det er lykkedes i forhold til de fem baner. Gennem dataindsamlingen har der ikke været observeret et lige så stort brug blandt piger og kvinder, som af drenge og mænd på de fem baner. Så den observation bekræfter umiddelbart tendensen til, at der er en overvægt af drenge som bruger multibanerne.

“Det er mest drengene, der bruger den [multibanen]. Vi piger er ikke interesserede”, citat bruger, Hjallesø

Det kan skyldes, at banernes aktiviteter fortsat henvender sig meget til drengene i form af fodbold og basket, mens pigerne i højere grad benytter faciliteterne rundt om banen såsom scenemodulet på banen på Odense Havn og banernes muligheder for ophold og social interaktion. Men de deltager ikke i samme omfang som drengene i aktiviteten på banen. En pige fra Tilst giver også et andet perspektiv på brugen.

“Der skulle være trampoliner, gynger eller ting man kunne at klatre i. Så ville jeg bruge den meget mere” citat bruger, Tilst

Involveringen af pigerne handler således om at gøre området omkring multibanen attraktivt, med et tydeligt tilbud af andre aktiviteter end de traditionelle boldspil, der foregår på banen, men som er fraværende i de realiserede fem baner.

Boldspil er stadig den primære aktivitet. Et fællestræk på tværs af de fem multibaner er, at de primært bruges til boldspil, hvor fodbold og basketball er de dominerende aktiviteter. Herved adskiller de nye typer af multibaner sig ikke fra de mere traditionelle, men det skal også ses i relation til, at fodbold er det mest udbredte boldspil blandt børn herhjemme³. Dertil er multibanen, i sit format med mål og baner, en naturlig arena for fodbold.

Adspurgte foretrækker fodboldspillerne kunstgræs. Der er kun kunstgræs på banen på Odense Havn, men spillerne er vant til kunstgræs fra andre sammenhænge. Asfalt- og gummibelægning fungerer også, men der kan være visse udfordringer i forhold til fodboldspil på asfalt. Det blev tydeligt på banen i Randers, hvor fodboldklubbens bolde ikke må benyttes på asfalt og at børnene derfor selv skulle medbringe en bold, hvis de ville spille på banen, hvilket har haft stor betydning for brugen af banen.

"Vores bolde må ikke bruges på asfalt, så børnene skal selv have en fodbold med, hvis de vil spille på banen" citat fra træner, Freja fodboldklub

I Hjallesø, hvor banen også er lavet af asfalt, er underlaget ikke på samme måde blevet problematiseret. Men her foregår spillet også i en mere uformel ramme i skolepauser og efter skoletid med skolens eller brugernes egne bolde. Udfordringen her er i højere grad, at der kommer grus og småsten på banen til gene for spillerne.

Udformningen af standardelementer som eksempelvis, hvilken type mål en bane tilbyder er også vigtigt for brugerne. Målenes størrelse bruges eksempelvis som pejlemærke af nogle brugere, om hvorvidt en bane er attraktiv eller ej:

"Målene er virkelig små! Jeg tænker banen er til børn og familier", citat bruger 24 år, Odense Havn.

De smalle og lave mål, som i forskellige variationer ses på Odense Havn, Randers og Tilst udpeges af brugerne på tværs af banerne til ikke at være optimale. Målene er gode til hockeyspil, men den samlede brugergruppe på tværs af de fem baner foretrækker store og reelle mål, som er integreret i banen. Dette kan blandt andet skyldes, at fodbold er den primære aktivitet og at brugerne har en fast forestilling om, hvordan en rigtig bane og mål bør være udformet. Men der er også en pointe i, at spillerne foretrækker mål, der er klart definerede, og at størrelsen har en betydning for kvaliteten af spillet.

Efter fodbold er basketball den mest udbredte aktivitet på banerne, med undtagelse af Odense Havn, hvor basketball ikke er en del af banens aktivitetstilbud. I Tilst og Randers har netop

³ I følge den *Danskernes motions- og sportsvaner* (2016) fra Idrættens Analyseinstitut angiver 37% af alle børn, at de dyrker eller spiller fodbold.

muligheden for at spille basket tilføjet et nyt aktivitetstilbud til området. I Randers var der ikke tidligere udendørs basketfaciliteter i området, og i Tilst var de eksisterende faciliteter i dårlig stand og derfor ikke særlig attraktive for brugerne. På de to baner er basketball da også den mest udbredte aktivitet, hvilket til dels også skyldes, at fodboldspillerne fravælger banerne til fordel for de omkringliggende kunstgræsbaner. Som tidligere beskrevet, så er basketbanen i Tilst tilføjet selvstændigt til multibanen af TST Idrætsforening. Basketkurvens placering på ydersiden af banen bemærkes også af flere brugere, som finder det bemærkelsesværdigt at banen i sig selv ikke henvender sig til basket, hvilket ville have været oplagt. Hertil er det et gennemgående træk for de fire baner med basketkurv, at brugerne efterlyser to basketkurve så de kan spille kamp.

“Det bedste ved banen er basketkurven, men der mangler en til, så man kan spille kamp”
(bruger, Tilst).

Organiseret og selvorganiseret brug supplerer hinanden

De tre baner med mest aktivitet og flest brugere er kendetegnede ved, at der både foregår formelle organiserede aktiviteter og selvorganiseret brug. Erfaringerne fra de tre steder indikerer at den organiserede brug gennem eksempelvis skolen, er med til at øge kendskabet og understøtte den mere løst organiserede brug uden for de organiserede rammer. Hjallesø, Gellerup og Odense Havn er gode eksempler herpå. Her er der etableret forskellige former for organiseret brug, som har haft stor betydning for banernes inddragelse og forankring i nærmiljøet. Helt fra begyndelsen har der ligeledes været et stærkt ejerskab og nogle tydelige aktører, som tog ansvar for at drive aktiviteter på banerne.

I Odense, hvor det er kommunen, der hovedsageligt har ansvaret, har man sørget for at banen er tænkt ind i konceptet for Byens Ø, som både kommer til udtryk i hele Øens struktur, form, valg af farver og åbenhed i forhold til Øens andre aktiviteter. På grund af mulighederne for træning i form af TRX, styrketræning og parkour, bruges Byens Ø også til organiseret privat fitnessstræning. *Inside Out* banens organiske bande bruges som led i træningen, og kunstgræsset tilbyder et blødt underlag til liggende øvelser.

“Der er altid nogen som har glemt deres måtte, og der giver kunstgræsset nogle gode muligheder. Liggende og siddende øvelser er lige så gode på kunstgræsset som på en måtte” (Fitnessinstruktør, Byens Ø).

Multibanen med dens særlige bånd og underlag er derfor et attraktivt sted, som fitnessinstruktøren benytter jævnligt, hvilket er et eksempel på, hvorledes multibanens anderledes udformning styrker og varierer både brugen og de brugere den tiltrækker.

Som allerede nævnt er der i Tilst og Randers en stor uudnyttet brugergruppe. Sammenlignet med de tre andre baner er der ingen aktive aktører, og dermed af forskellige årsager heller ingen, der har taget et tydeligt ejerskab til de to multibaner. Hertil kommer, at den uformelle brug har været udfordret af enten et svagt aktivitetstilbud som i Tilst, eller ringe synlighed og tilgængelighed som i Randers. Samtidig har de forskellige potentielle brugergrupper i de to områder ikke været

inddraget i processen ved banernes etablering, som det var tilfældet i Gellerup. Resultatet er, at de to baner ikke formår, at opfylde brugernes behov, og derfor bliver fravalgt til fordel for nærområdets øvrige aktivitetstilbud. Potentialet er ellers til stede. Eksempelvis i Tilst, hvor Det Internationale Gymnasium har stort fokus på motion og idræt, men som er meget kritisk overfor multibanen og de muligheder den tilbyder.

“Den lægger ikke rigtig op til nogen typer af spil, men er lige præcis svær at bruge, da den på flere måder vender forkert med målene og har hullerne midt i, der gør, at man ikke kan arbejde med bander. Hvis multibanen skal give lidt mening, skal basketmålene også være på indersiden, der skal være ordentlige mål inde til fodbold, streethåndbold, hockey, der skal være bander hele vejen rundt - evt. kombineret med forskellige rør mm., som man kunne lave parkour i.” (Citat fra idrætslære, Langkær Gymnasium)

Forholdene i Randers peger på en mere fundamental problematik vedrørende balancen mellem organiseret og selvorganiseret brug af multibanerne. Der er fra Lokale og Anlægsfondens side et krav om, at der ikke må være organiseret, skemalagt brug af banerne efter kl. 15.00, og at det er afgørende, at der er fri tilgængelighed for alle interesserede brugere.

I Randers kolliderede kommunens ønske om fri tilgængelighed og tilhørende forventning om, at banen ville tiltrække nye typer af brugere i form af skatere og basketballspillere, med fodboldklubbens ønske om at skemalægge aktiviteter på banen. Resultat blev, at kommunen besluttede at klubben ikke måtte lægge faste skemalagte aktiviteter på banen, hvilket fik den konsekvens, at klubben gik fra at være meget interesseret i at bruge banen, til nærmest at være afvisende over for brugen af den. Blandt andet tydeliggjort i udtalelsen om, at klubbens bolde ikke må bruges på banen, selvom det i praksis nemt kunne arrangeres, at der lå et par bolde til formålet i klubhuset lige ved banen.

Succesfulde eksempler på en god balance mellem organiseret og selvorganiseret brug ses både i Gellerup og Hjallese. I Gellerup har Fritidspatruljens planlagte aktiviteter skabt sammenhængskraft og styrket den uorganiserede brug af banerne. Den formelle organiserede brug af banerne opleves ikke at være til gene for brugerne. Og det er et fåtal, som har givet udtryk for, at multibanerne ikke var tilgængelige, når de gerne ville bruge dem. Brugere har kun sjældent skulle vente på at få adgang til banerne, eller på at blive inviteret med ind i spillet.

Multifunktionalitet er også muligheden for at vælge

En bane kan inspirere til multifunktionel brug på mange måder, hvilket de forskellige tilgange i prospekterne også tydeligt viser. Men multifunktionaliteten handler ikke kun om variationen af aktiviteter, der kan udføres på den enkelte bane.

Det er i lige så høj grad et spørgsmål om, hvorvidt banen bidrager til brugernes fantasi og inspirerer dem til at gribe mulighederne når de opstår - både de tilsigtede og de utilsigtede. Med andre ord, der skal være plads til fortolkning og leg, så nye muligheder og praksisser opstår, som ikke nødvendigvis var intenderet fra starten.

Multifunktionalitet, i brugernes optik, er derfor også muligheden for at vælge.

“Banen er jo genial! At den kan bruges til både fodbold, håndbold, basket og meget, meget andet. Det er vi virkelig glade for” citat bruger, Hjallesø.

I Hjallesø har hele banen vist sig at være utrolig populær at klatre på. Børnene har opfundet lege, som ‘multibanen rundt’, hvor man hurtigst skal klatre langs banderne hele vejen rundt om banen uden at røre jorden. Bagsiden af det ene mål, der er lavet som en klatrevæg med greb på, har ikke været specielt populær, da materialerne er gået for hurtigt i stykker. I stedet har det vist sig, at målområdernes boldafskærmninger er gode til at klatre på.

“Glasruderne skulle tages væk. Den var meget nemmere at klatre på, da de manglede” citat fra bruger, Hjallesø.

Som brugeren her påpeger, så har boldafskærmningerne manglet omkring målene, på grund af hærværk, hvilket resulterede i, at banens multifunktionalitet i brugerens øjne blev styrket endnu mere, i og med at banen blev sjovere og mere udfordrende at klatre på.

I sammenligning med Hjallesø er brugen på banen i Gellerup noget anderledes, selvom klatredimensionen også er stærkt integreret i bandens aktivitetstilbud. Banden er originalt tænkt til at inspirere til klatring, parkour og skateboarding, men ifølge Fritidspatruljen bliver banden ikke i udpræget grad benyttet til klatring og lignende. Og selvom den giver gode opholdsmuligheder, bruges den også kun i mindre grad hertil. Dette kan skyldes flere forhold. Den ene er, at den primære brugergruppe er mindre børn i følge med voksne, der benytter banen til at lege, spille bold, cykle eller køre på løbehjul. Det andet kan være, at selvom banden opfordrer til at blive klatret på, så er den forholdsvis nem at forcere. Til sammenligning er der større klatreudfordringer på banen i Hjallesø, hvor man blandt andet kan balancere på metalrøret, der udgør bandens top.

En gennemgående pointe i forhold til alle banerne er her, at brugen i forhold til multifunktionalitet meget vel kunne have været anderledes, hvis banerne havde ligget et andet sted og i en anden kontekst. Hvis banen i Gellerup eksempelvis havde været placeret et andet sted, som i højere grad lagde op til en anden brugergruppe, kunne brugen meget vel også have været anderledes, og de mere street-egnede elementer ville være kommet mere i spil.

Et eksempel på en bane som formår at tiltrække meget forskellige brugere til vidt forskellige aktiviteter, er *Inside Out* på Odense Havn. Som tidligere nævnt er her en aktiv gruppe af voksne kvinder, som bruger banen til udendørs træning og fitness. Aktiviteten foregår i en organiseret ramme, med en privat fitnessstræner, som fast bruger faciliteterne på Byens Ø, herunder multibanen. Hun efterlyser dog samtidig, at multifunktionaliteten og træningsmulighederne på banen var mere synliggjorte.

“Materialerne er gode, man ved man må hoppe på kanterne. At det kan tåle at blive brugt. Man burde lave fodspor eller pile, helt simple anmærkninger. Det inviterer folk til at prøve øvelserne af, fordi de bliver nysgerrige” citat fitnessstræner, Odense Havn.

Ifølge træneren, kan man komme langt med eksempelvis små vejledende skilte og pile, som guider og demonstrerer for folk, hvilke øvelser der kan udføres på banerne. Et andet eksempel på banernes træningspotentiale er i Hjallesø, hvor ungdomsklubben ligeledes bruger multibanen til styrke- og TRX træning, og som bryder med den mere traditionelle og boldspilsdominerede brug af multibanerne.

5.3 Beliggenhed, ejerskab og kontekst

Datamaterialet viser at beliggenhed, ejerskab og kontekst har en stor betydning. Både når det gælder multibanens fysiske synlighed og tilgængelighed, og de mentale barrierer, som kan spille ind hos potentielle brugere.

I realiseringen af de fem prototyper har det fra Lokale og Anlægsfondens side været en prioritet, at multibanerne blev placeret i forskellige typer områder og med forskellige former for bygherrer. Det gør at multibanerne, udover de arkitektoniske og designmæssige forskelle, også er etableret med forskelligt lokalt afsæt, alt efter af hvem og hvor de er etableret. Det interessante er, at der ikke umiddelbart kan påvises en direkte sammenhæng mellem banernes succes, og hvorvidt bygherren eksempelvis er kommunal eller mere nært tilknyttet, som en skole eller forening. Beliggenheden i sig selv er heller ikke en entydig faktor på i hvilket omfang banen bliver brugt. Den enkelte banes succes, eller mangel på samme, sker i samspillet mellem de forskellige faktorer.

Synlighed og tilgængelighed er vigtig, men gør det ikke alene

"Den ser så privat ud, der burde være nogle skilte, der sagde 'velkommen, den her bane må bruges!'" citat fra forbigående, Randers.

I ansøgningen til Lokale og Anlægsfonden blev banens placering begrundet med

"I området er der trafik fra de 600 medlemmer af Randers Freja Fodbold, skoleelever fra flere skoler, der også benytter stadionområdet, de forventede 350.000 brugere af svømmebadet, fodboldspillere fra andre klubber, der om vinteren benytter kunstgræsbanen, tilskuere til Randers FC's og Randers Frejas kampe, tennisspillere på tennisanlægget og udøvere og tilskuere i de tre idrætshaller og motionscenteret i Skyline Arena. Endelig benyttes området af mange motionsløbere og ved gang og cykling til og fra vestbyen. Vi forventer således, at anlægget vil få maksimal udnyttelse" Citat fra ansøgning, Randers

Der burde derfor være mange brugere på multibanen i Randers, men som evalueringen viser, er det langt fra tilfældet. For selvom mange af de omtalte brugere opholder sig i området, ligger multibanen, med sin placering på toppen af bakken, nærmest isoleret. Samtidig ligger den midt i Randers Freja Fodbold område, som er kendetegnet ved, at det kun er klubbens medlemmer, der må benytte de omkringliggende baner. Børn, der spiller på de store baner i fritiden, oplever derfor at blive smidt væk. Der er samtidig ikke noget ved multibanen, der indikerer at den ikke er en del af Randers Freja Fodbold. Som udenforstående vil det derfor være naturligt at tro, multibanen også

tilhører klubben, og der derfor gælder de samme regler, som på de store baner, selvom det ikke er tilfældet. Der er anlagt en trappe, som fører fra stadion og ned til det nyligt etablerede svømmebad, som også omtales i ansøgningen, men der er ikke nogen form for information eller skiltning, der anviser retning til multibanen, og personalet i receptionen i svømmebadet kender heller ikke til multibanens eksistens, og kan derved ikke henvise potentielle brugere til banen. Udfordringen for multibanen i Randers er således, at den både mangler synlighed, er svært tilgængelig og samtidig ligger i et område, som ikke lægger op til fri brug.

I modsætning til Randers kan nævnes multibanen i Hjallesø. Selvom det er Hjallesøskolen, der har anlagt multibanen, ligger den uden for skolens område. Den ligger på mange måder i et grænseland mellem skole, parcelhuskvarter, foreninger og fritidstilbud. Det gør, at mange forskellige interessesfærer og potentielle brugerflader mødes netop der, hvor multibanen er placeret, uden at der er én, der har det dominerende ejerskab over banen. Den er etableret af skolen og bliver derfor også brugt meget af netop skolen, men kun i tidsrummet fra 8.00-15.00, og det kolliderer derfor ikke med de øvrige interesser og den spontane, uformelle brug.

Der er en del lighedspunkter mellem placeringen i Hjallesø og i Tilst. I Tilst er der også skole, fritidstilbud og en stor og aktiv idrætsforening med 2200 medlemmer fordelt på 14 afdelinger. Det er idrætsforeningen, der har etableret multibanen. Multibanen ligger dog ikke lige op ad skolen og parcelhuskvarteret, som det er tilfældet i Hjallesø, men dog stadig så tæt på, at den kunne være et attraktivt alternativ til de almindelig aktivitetsmuligheder på boldbanerne omkring.

Evalueringssteamet registrerede mange potentielle brugere i området. Det er derfor ikke nødvendigvis banens synlighed og tilgængelighed der er udfordringen, men nærmere banens manglende kvalitet. Selvom det er en meget aktiv idrætsforening, bliver multibanen ikke brugt af nogen af foreningens afdelinger til mere organiseret brug.

Multibanen på Odense Havn adskiller sig fra de øvrige baner ved, at der kun er få boliger i nærområdet. Til gengæld er havnen i gang med en større transformation, og området Byens Ø er i den proces blevet et sted med mange forskellige aktivitetstilbud, som stadig bliver udbygget. Udfordringen her er i første omgang at få trukket folk fra andre steder i byen til.

“Jeg har ikke brugt banen. Endnu. Det kunne godt være jeg kommer til det, hvis jeg får samlet nogle folk.” Citat bruger af Byens Ø, 30 år, Odense Havn.

“Det er svært at overbevise folk om, at det er fedt. Mange synes det er besværligt at komme herved [til havnen], men havnebadet hjælper helt klart på det.” Citat fitnessinstruktør, Odense Havn

Selvom multibanen ligger i bunden af Byens Ø, og er en af de sidste aktiviteter man som besøgende kommer til, har den stadig en god sammenhæng til de øvrige aktivitetstilbud og opholdsrum. Multibanens særegne form og farve gør samtidig, at den er synlig på afstand.

Multibanen i Gellerup adskiller sig fra de øvrige ved at være den mest private bane idet den ligger mellem to boligblokke. Synligheden og tilgængeligheden for dem, der bor helt tæt på, er derfor god, men det resulterer også i, at hvis man ikke bor i de to blokke, der omkredser multibanen, kan den godt virke meget privat. Multibanen ligger i et grønt bånd med græsplæne, træer og nyttehaver, hvilket umiddelbart giver et godt samspil med multibanens rå og urbane udtryk. Blandt

de lokale som bruger banen er meningerne om banens æstetik og hvorvidt den passer til stedet dog blandede:

“I udtrykket er det en rå og urban bane. Men det her er jo en slags landsby. Jeg synes egentlig looket passer bedre til en storby, end til her.” Citat lokale aktør, Gellerup

StayNPlay er med sit markante udtryk ikke en multibane, der nødvendigvis vil passe ind alle steder, og spørgsmålet er om de mere urbane kvaliteter, samt klatre- og parkourelementer var kommet mere til sin ret i en anden kontekst. I følge bygherrerepræsentanten blev de kun præsenteret for denne bane, og de havde derfor ikke indflydelse på hvilken af de fem multibaner, der blev etableret på stedet.

“Vi skulle lave legepladser til vores unger, og vi have fået en pulje hos kommunen. De betingede dog at vi skulle gå med i det her [Fremtidens Multibaner]” (...) *“Vi fik kun tilbudt den der [om banen].”* citat bygherrerepræsentant, Gellerup

Inddragelsen af lokale interessenter og aktører helt tilbage i etableringsfasen, har været med til at udbrede kendskabet til banen. Det er sket gennem flere forskellige aktører og kanaler, som boligforeningen, Fritidspatruljen, Gellerup Helhedsplan, Skræppebladet⁴ og Gellerup.nu, hvor hele multibanens etableringsforløb er dokumenteret. Der blev ligeledes afholdt en officiel indvielsesfest, målrettet områdetets børn, som var velbesøgt af både børn og voksne.

Netop markeringen af multibanen i form af en indvielsesfest er et af de træk, der går igen på de tre multibaner, som også har flest brugere. Også på Odense Havn og i Hjallesø blev multibanens åbning fejret ved et større arrangement, som bidrog til at skabe opmærksomhed og kendskab til multibanen fra starten.

⁴ Brabrand Boligforenings lokalblad

6. Projektets betydning for udviklingen på området

I det afsluttende afsnit behandles processens betydning for udfaldet af de fem multibaner, samt Lokale og Anlægsfondens rolle i projektet. Derefter løftes blikket fra de fem multibaner til projektets resultater og betydning på et overordnet niveau, i forhold til at højne kvaliteten af multibaner generelt præsenteres. Afslutningsvist ser vi på, i hvilket omfang projektet har bidraget til at præge indkøbere og brugere af multibaner, samt leverandører og andre interessenters praksis på området.

Ambition om at løfte standarden for multibaner

Lokale og Anlægsfonden havde en klar ambition om at rykke standarden for, hvad en multibane er og kan. Fremtidens multibaner blev således iværksat ud fra en erkendelse af, at de eksisterende multibaner på markedet var både meget ensartede i deres æstetisk udtryk og design, og var i meget varierende kvalitet. De bidrog sjældent med noget positivt til nærmiljøet, udover selve aktivitetsmuligheden på banen, og i nogle tilfælde bidrog de negativt i forhold til æstetik og sammenhæng i den kontekst, hvor de var placeret. Den værdi de tilførte gik meget entydigt på muligheden for at være fysisk aktiv, men var primært centreret omkring aktiviteten på selve banen, uden at være integreret i den omgivende kontekst. Som beskrevet i *'Bryd barriererne ned - med støtte fra Lokale og Anlægsfonden'*, inviteres kommuner og foreninger til at henvende sig, hvis de er interesserede i en prototype af en af Fremtidens Multibaner.

"Alle typeproducerede multibaner har noget tilfælles. De er grimme at se på med de høje og utilnærmelige bånd, der afgrænser banerne. De har en fantastisk funktionalitet. Og de bliver næsten kun brugt af store drenge." Informationsmateriale, Lokale og Anlægsfonden

Erfaringerne fra andre projekter med næraktivitetsanlæg, Playspots og udvikling af aktivitetsrum med multifunktionelle elementer i eksempelvis skolegårde, havde vist potentialet i at udfordre multibanens traditionelle rammer og udtryk. Anlægsøkonomien var dog en barriere, da de unikke løsninger udarbejdet til en specifik kontekst var forholdsvis dyre og langt oversteg prisen på en traditionel standardiseret multibane, leveret fra en af de mange producenter på området.⁵

Spørgsmålet var derfor, om det var muligt inden for en afgrænset økonomisk ramme på 800.000 DKK ekskl. moms, at realisere en multibane med inspiration fra de unikke anlæg. Ambitionen var at bringe erfaringerne og kvaliteterne fra de unikke anlæg ind i en standardiseret udgave, som det var muligt efterfølgende at bringe på markedet, som et attraktivt alternativ til det eksisterende udbud. Fondens tilgang var at facilitere et åbent konceptudviklingsforløb, der ikke var knyttet til et bestemt sted eller bygherrer, men i stedet havde fokus på at skabe nye typer multibaner, som kunne indgå i mange forskellige former for kontekst.

Det ledte til, at Lokale og Anlægsfonden i 2011 lavede et udbud, hvor de søgte fem teams til at udvikle Fremtidens Multibane. For at sikre realiserings- og markedspotentialet i projekterne var det et krav fra Lokale og Anlægsfondens side, at de ansøgende teams indeholdt både arkitektfaglige og designkompetencer, samt en producent eller leverandør. Der var stor interesse i udbuddet og der kom 23 ansøgninger.

⁵ Anlægsprisen for en traditionel multibane er typisk på mellem 300.000 og 800.000 DKK ekskl. moms alt efter størrelse, underlag og diverse tilkøb. (Uno.dk - Streetpaly multibane)

Udvikling af fem bud på Fremtidens Multibaner

Selve projektforløbet bestod af tre heldagsworkshops med de fem teams, som i løbet af projektperioden hver skulle udvikle et bud på Fremtidens multibane. Det var, i regi af Lokale og Anlægsfonden, et af de første forsøg på at involvere sig i den tidlige udviklingsproces og invitere arkitekter og producenter med ind i et åbent udviklingsforum.

Formatet og ideen med at samle arkitekter og producenter til at udvikle i fællesskab, blev oplevet som et positivt tiltag af de involverede. Det fungerede godt at have fem teams, som på kryds og tværs kunne inspirere, motivere og udfordre hinanden undervejs i processen.

Oplevelsen var, fra deltagerens side, at Lokale og Anlægsfonden kørte en god proces, og selvom deltagerne reelt var konkurrenter, var der ikke en følelse af, at der var nogen der sad med deres egen dagsorden eller holdt igen med ideer, som de ikke ønskede at dele i det fælles forum. Det er også blevet bemærket fra nogle af deltagerne, at de fem teams helt af sig selv udviklede ideerne i forskellige retninger, som gjorde at de endelig bud blev ret forskellige, hvilket blev set som en klar styrke.

At Lokale og Anlægsfonden fungerede som rammesætter og facilitator, uden at de gik ind og påvirkede den kreative proces fungerede godt.

Et af resultaterne af processen, udover selve oplægget har været, at udviklingsprocessen har ansporet nogle af de involverede arkitekter til i endnu højere grad at prøve at indtænke multifunktionalitet i nye og andre typer af opgaver. Projektet har bidraget til at stille skarpt på andre former for byrumsinstallationer og bygninger, hvor der er et uforløst potentiale i forhold til multifunktionalitet, samt hvilke arkitektoniske og designmæssige greb der kan bruges til at tydeliggøre mulighederne.

Overgang fra idé til prototype blev oplevet som en udfordring

Til realiseringen bidrog Fonden med et tilskud på halvdelen af anlægssummen til bygherren, samt et tilskud på 200.000 DKK til færdigudvikling og tilretning af prototypen til teamet. Disse midler var bevilget gennem den samlede rammebevilling til projektet forud for opstart. I forlængelse af godkendelsen af de fem prospekter annoncerede Fonden efter bygherrer i en artikel i Tribune, på hjemmesiden samt i deres nyhedsbrev med tilhørende informationsmateriale 'Bryd barriererne', som i billeder præsenterede de fem multibaner.

Det var således en forholdsvis åben proces, som bredt inviterede bygherrer til at byde ind. I praksis var det dog også et spørgsmål om pragmatik i forhold til at finde de rette aktører, som viste interesse i projektet og havde midlerne til at realisere banerne. Fra Fonden side blev stederne og bygherrerne valgt ud fra et ønske om en hurtig realisering, variation i henholdsvis beliggenhed og bygherre (kommune, skole, forening m.m.). Hver af de udvalgte bygherrer afleverede en motiveret ansøgning, hvor de i korte træk beskrev potentialet for den kommende multibane i forhold til potentielle brugere, samt placering markeret på et kort eller billede.

For nogle af de involverede bygherrer var oplevelsen af beslutningsprocessen dog mere blandet. Flere tilkendegiver, at processen virkede uigennemsigtig og det ikke var helt klart for dem, hvad der lå til grund for fordelingen af de fem baner. Som en af bygherrerepræsentanterne fortæller om processen:

“Vi ville egentlig gerne have haft den med løbebanen rundt om, men vi fik et vink om, at den nok var afsat til anden side, så vi skyndte os at lægge billet ind på den her i stedet.”
Citat bygherrerepræsentant.

Det lykkedes, som beskrevet tidligere, at placere de fem multibaner i forskellige kontekster, men der viste sig at blive større udfordringer med at få banerne hurtigt realiseret. Den første multibane blev realiseret i maj 2012 på Odense Havn, mens den sidste ved Randers Stadion først stod færdig i september 2014, to et halvt år efter. Dertil kom den udfordring, at prospekterne overvejende var i skitseform, og det var derfor uklart for nogle bygherrer, hvilke dele i prospektet, der var med i prisen og hvilke der ikke var. Særligt i Tilst havde man oplevelsen af, at de fik noget andet end de var stillet i udsigt inden for den økonomiske ramme. En af arkitekterne påpeger også udfordringen i, at der først blev tilknyttet ingeniørkompetence efter prospekterne var afleveret, og at det ville have bidraget mere positivt til processen, hvis det havde været integreret i udviklingen af prospektet.

“Jeg kunne godt have ønsket mig, at vi have fået ingeniørbistand, som en del af udviklingsprocessen i stedet for, at den kom ind efterfølgende og skulle vurdere kvaliteten af vores oplæg.” Citat teamrepræsentant

Fra Fondens side var et af argumenterne for at samle arkitekter, designere og producenter, at producentledet kunne bistå med en faglighed på blandt andet dette område, og at det enkelte team derfor internt kunne kvalificere sit oplæg. Men det viste sig ikke at være tilfældet i alle teams, hvilket også peger på det forhold, at producenternes engagement i nogle teams var forholdsvis begrænset.

Tilpasningen af banerne til de specifikke steder skete uden om Lokale og Anlægsfonden, som slap projekterne, da de fem steder var fundet og medfinansieringen var på plads. Dette skyldtes dels Fondens bevidste fokus på konceptudviklingsforløbet, dels at ressourcerne var begrænsede i forhold til at følge de fem projekter tæt efterfølgende.

Konsekvensen af realiseringsforløbet blev, som evalueringen viser, at særligt to baner ikke blev realiseret som tiltænkt, og derfor kun i ringe grad i dag fungerer som eksempelprojekt på den oprindelige ide. De to baner er heller ikke efterfølgende opført i andre sammenhænge. Det ene team giver udtryk for, at de selv er tilfredse med resultatet og gerne så den opført flere steder. De har dog ikke selv haft ressourcerne til at markedsføre multibanen overfor potentielle kunder, da producenten i teamet ikke var med til at realisere projektet, og de derfor står alene tilbage med den opgave. De er dog ærgerlige over, at den realiserede multibane ikke svarer til deres oprindelige idé.

Tre nye multibaner på markedet, men det er stadig de traditionelle der dominerer
Når man ser på hvilke resultater, der er kommet ud af projektet, så er det overvejende lykkedes at udvikle fem nye og anderledes bud på multibaner. Både formgivningsmæssigt, æstetisk og i forhold til multifunktionalitet har projektet bidraget med at rykke grænserne for, hvad en multibane er, hvordan den ser ud og hvad den kan bruges til.

Projektet har haft succes med at realisere samtlige fem multibaner, så de i dag står som modeleksempler. Særligt *Inside Out* og *StayNPlay* er efterfølgende blevet realiseret i flere

forskellige sammenhænge, og er i høj grad lykkedes med at skabe et alternativ til de mere traditionelle multibaner på markedet.

Ud af de fem baner er de tre fra Mutoxia/Lars Laj (Odense Havn), Primus Arkitekter (Gellerup) og Virklund-Sport/Peter Holst (Hjallese) nu på markedet og indgår i produktsortimentet enten hos leverandørerne selv (Lars Laj og Virklund Sport), eller hos andre leverandører. Mutoxias multibane *Inside Out* er eksempelvis tilgængelig i hele norden via Tress produktkatalog. *Inside Out* er efter realiseringen af prototypen blev opført flere forskellige steder i landet, herunder to steder i Aalborg i henholdsvis Kildeparken og på fodboldklubben AaB's træningsanlæg.

Multibanen er blevet videreudviklet både i forhold til bandemodulerne, så den er opført i flere typer materiale, og der er designet en række tilhørende elementer til ophold, som understøtter banens opholdsmuligheder.

Derudover har Mutoxia arbejdet videre med de multifunktionelle aspekter i en lang række andre opgaver, blandt andet sportspladsen 'Jorden' på Nordfyn.

Primus Arkitekternes *StayNPlay*-koncept er ligeledes blevet udbredt, og er i dag placeret 13 steder rundt om i landet. Ikke alle steder som en multibane, men også som byrumsmøbel eller aktivitetsplads. Konceptet er udviklet så modulerne også kan fåes i træ og metal, og der er eksperimenteret med farver på modulerne.

Et andet resultat af projektet blev, at Lokale og Anlægsfonden ændrede ansøgningskravene til multibaner, så de i højere grad matchede behovet for opholdsmuligheder, brudte bånd og øget multifunktionalitet. Ændringerne har, blandt andet, betydet, at de baner, som Fonden har støttet siden 2012, har fået styrket mulighederne for varieret brug og ophold, men banerne er dog stadig forholdsvis traditionelle i deres form og æstetik.

Samtidig har udviklingen på området siden 2013 i høj grad været præget af DBU og Nordea-fondens store fælles satsning, hvor de i perioden 2013 til 2016 har fordelt 20 mio. DKK til etablering af i alt 69 multibaner rundt om i hele landet. Dette har sat yderligere skub i etableringen af multibaner herhjemme, men det har også betydet, at den officielle leverandør UNO, som har udviklet multibanen StreetPlay i tre forskellige versioner og priskategorier sammen med DBU, er blevet den dominerende leverandør på området. Fremtidens Multibaner har dog bidraget til at sætte en ny standard for multibaner, og satsningen fra DBU og Nordeafonden har lagt deres krav til multibaner i forlængelse af Lokale og Anlægfondens reviderede ansøgningskrav. Det betyder at de 69 multibaner, der er etableret over de seneste tre år, matcher de nye krav til multifunktionalitet og mulighed for ophold.

Lokale og Anlægsfondens ambition om, at Fremtidens Multibaner skulle sætte en ny standard for multibaner herhjemme, er således delvist blevet indfriet. Standarden på området er blevet højnet, men det er dog stadig den meget traditionelt udseende multibane, med regulære bånd og kun enkelte modifikationer, som dominerer markedet. Der er dog også eksempler på aktører som GAME, der har taget StayNPlay konceptet til sig, og har været med til at udbrede det, særligt i sammenhæng med street-orienterede anlæg og byrum.

Lokale og Anlægsfondens rolle som initiativtager

I projektet har Lokale og Anlægsfonden haft en tydelig position, og har været meget direkte i ønsket om at udfordre eksisterende praksis på multibaneområdet. Fonden har også været en central aktør på feltet i over 10 år, og har siden 2004 ydet tilskud til etablering af mere end 150 multibaner rundt om i hele landet.⁶

⁶ Baseret på antallet af selvevalueringer i Lokale og Anlægfondens system 2004-15

Fondens engagement i projektet er, som tidligere nævnt, blevet oplevet positivt af de adspurgte projektdeltagere, men evalueringen viser også, at der er sket et slip i projektet, i overgangen fra idé til realisering. Her har Fonden sluppet projekterne og de fem teams har selv, sammen med den valgte bygherre, skulle styre projektet i mål. Hvert team fik i realiseringsfasen yderligere 200.000 DKK til udviklingen af prototypen, men den maksimale anlægssum på 800.000 gjorde, at nogle af banerne blev reduceret i forhold til prospektet, og særligt de ekstra elementer som lyd, lys og overdækning er ikke blevet realiseret.

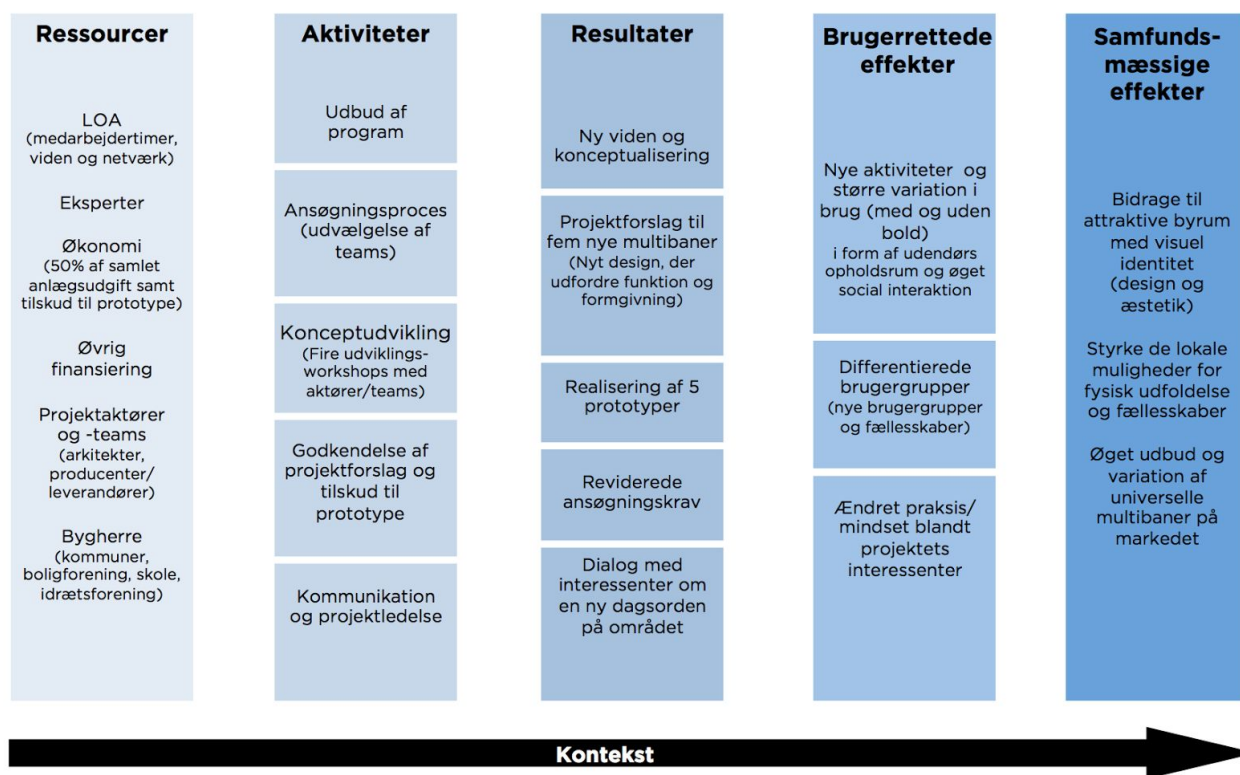
Realiseringen viste sig at være en kritisk fase i processen. Dels fordi bygherrerne først er blevet involveret efter at banen var udviklet, og de derfor ikke havde samme ejerskab og indsigt, som teamet havde. Dels fordi bygherrerne viste sig at have nogle forventninger og ønsker til banen, som ikke nødvendigvis harmonerede med intentionerne i projektet, med det resultat til følge, at særligt én multibane i realiseringen ændrede sig radikalt fra den oprindelige idé. Der er således et potentiale for Fonden i at følge realiseringsprocessen i lignende type projekter tættere, så der ikke opstår de samme uklarheder og udfordringer.

7. Metode

Evalueringens metodiske afsæt er en procesbaseret tilgang, med henblik på at vurdere virkningen (effekten) af projektet, ud fra en afdækning af, hvilke forandringer der er skabt undervejs i projektet (processen), for hvem og under hvilke omstændigheder.

Logisk model

Interviewguides og survey er udviklet på baggrund af den logiske model, der ligger til grund for evalueringsdesignet. Den logiske model visualiserer sammenhængene mellem indsatsen (ressourcer og aktiviteter) og output (resultater og effekter) for projektet Fremtidens Multibaner. Modellen er understøttet af en forandringsteori i form af begrundede forestillinger om de konkrete sammenhænge og gør det muligt at opstille en årsags-virknings-kæde for effekter, resultater, aktiviteter og ressourcer.

Bredt og varieret kvalitativt datagrundlag

Metoden er tilpasset løbende under evalueringen for at sikre evalueringen favner både dybden og bredden af evalueringsfeltet. De primære datakilder har været kvalitative i form af:

- 9 dybdegående ekspertinterviews med repræsentanter for bygherre og udvalgte projektteams
- 15 Interviews med super-brugere og centrale interessenter på hver bane
- 59 interviews med bruger og ikke-brugere i nærområdet
- 9 timers arkitektonisk og etnografisk observation samt registrering.

Som supplement til den kvalitative data har der været indsamlet kvantitative data i form af registreringer og surveys, i det omfang det har været muligt. Der er desuden gennemført desk research i eksisterende rapporter, publikationer og artikler på området, samt i projektmateriale som har været stillet til rådighed af Lokale og Anlægsfonden.

Følgende nøgleaktører blev indledningsvist interviewet:

- Oliver Vanges, Udviklingskonsulent, Lokale og Anlægsfonden
- Laura Munch, Udviklingskonsulent, Lokale og Anlægsfonden
- Kristina Jordt Adsersen, Arkitekt, Mutoxia
- Jennifer Dahm Petersen, Arkitekt, OP architecture

Evalueringssteamet har besøgt hver multibane tre gange i sommeren 2016, fordelt på månederne juni, juli og august. Der er tilbragt sammenlagt 9 timer på hver multibane med indsamling af data. Besøgene har været planlagt, så multibanerne blev besøgt på forskellige dage og tidspunkter i tæt dialog med lokale interessenter, som havde forhåndskendskab til brug og brugere på banen.

Den første felttur forløb 20-21. juni 2016 i samråd med landskabsarkitekten Anja Boserup fra Absolut Landskab. Formålet med første tur var at belyse banerne gennem et arkitektonisk blik, samt etnografisk observation og dybdegående interview med en bygherrerepræsentant på stedet.

På feltturen blev der foretaget ekspertinterviews på multibanerne med følgende interessenter:

- Hans Peter Holmgaard, Formand Idrætsforeningen TST Tilst, Multibane Tilst
- Keld Gantzhorn, Viceskoleinspektør Hjalles Skole, Multibane Hjalles
- Jan Grassmé, Landskabsarkitekt Randers Kommune, Multibane Randers Stadion
- Anne Ramborg, Landskabsarkitekt Odense Kommune, Multibane Odense Havn
- Helle Hansen, medlem af Gellrupparkens bestyrelse, samt formand for bestyrelsen under banens etablering (telefoninterviewet efterfølgende).

Yderligere to feltture med fokus på surveys, registreringer og dybdegående interviews blev udført 20-21. juli 2016 og 24-25. august 2016. Disse to feltture havde til formål at indfange tendenser og mønstre vedrørende konkrete karakteristika af brugerne samt banernes aktivitetstilbud.

På de to sidste feltture blev interviews med følgende superbrugere og vigtige interessenter afholdt på de enkelte baner:

- Gellerup: Fritidspatroljen (både leder og unge), brugere, superbrugere og ikke-brugere
- Hjalles: Hjalles Ungdomsklub (leder og to pædagoger), formanden af HK Odin, superbrugere (børn og voksne) samt ikke-brugere.
- Odense Havn: Fitnessinstruktør fra Lenergy, medarbejder i minigolfklubben på Byens Ø, brugere og ikke-brugere.
- Randers: Freja fodboldklub (formand og træner), brugere og ikke-brugere.
- Tilst: DBU Jylland, Langkær Gymnasium, brugere og ikke-brugere.

Ved hver bane er der desuden lavet opsøgende registreringer og interviews i de beboelsesområder, som ligger tæt på hver enkelt bane, for at kortlægge nærområdernes kendskab og brug af banerne.

Refleksion over brugen af kvalitativ og kvantitativ data i evalueringen

I det oprindelige evalueringsdesign var det målet at gennemføre survey på i alt 50 brugere pr. bane samt udføre superbruger-interviews for hver enkelt bane. Eftersom antallet af brugere viste sig at være begrænset i forhold til først antaget blev det af evalueringsteamet besluttet i stedet at fokusere på, at gennemføre kvalitative interviews med brugere og centrale aktører, der havde deres daglige gang i området omkring den enkelte multibane, for derigennem at kvalificere hvilket omfang banerne bliver brugt, af hvem og til hvilke aktiviteter.

Evalueringen bygger derfor primært på den kvalitative data, der er indsamlet på de tre feltture, samt landskabsarkitektoniske observationer og registreringer. På tværs af de fem baner blev der på feltturene i juli og august indsamlet besvarelser på i alt 32 brugere og 27 ikke-brugere. Da det giver forholdsvis få besvarelser pr. bane, er den kvantitative data ikke medtaget som selvstændig datakilde i evalueringen, men er indgået som understøttende materiale til det kvalitative materiale.

Publikation og artikler

Blomdahl, U., Elofsson, S., & Åkesson, M. (2012). Spontanidrott för vilka. En studie av kön och nyttjande av planlagda utomhusytor för spontanidrott under sommarhalvåret.

Ibsen, B., Pilgaard Jensen, M. K., Høyer-Kruse, J., & Støckel, J. T. (2015). Pigers idrætsdeltagelse. Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Olofsson, E. (2009). Idrottsrörelsens satsning på flickor – en kontraproduktiv åtgärd?. Svensk Idrottsforskning: Organ för Centrum för Idrottsforskning, 18(1), 34-37.

Pawlowski, C. S., Christiansen, L. B., Schipperijn, J., & Troelsen, J. (2013). EN GOD OMVEJ-Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet. Syddansk Universitet, Institut for Idræt og Biomekanik.

Pawlowski, C. S., & Troelsen, J. (2012). En God Omvej-Bevægelse i lokalområdet. Syddansk Universitet, Institut for Idræt og Biomekanik.

Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Due Nielsen, C., van Bedaf, A., & Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts-og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

Pløger, J. (2008). Byrum og byudvikling–nogle perspektiver. Juul/Frost Arkitekter.

Schytte, B. (2007). Skolegårde som nærmiljøanlæg - nye pladser i byens rum? SBI forlag.

Web

“GAM3 evaluering 2007-2010”

http://gamedenmark.org/wp-content/uploads/2013/12/2007-2010_web.pdf

“Därför väljer tjejer bort idrotten i tonåren”

<http://www.sydsvenskan.se/2016-03-10/darfor-valjer-tjejer-bort-idrotten-i-tonaren>

“Evaluering af multibaner i Aalborg kommune”

<http://referater.aalborgkommune.dk/Pdf.aspx?pdfnavn=17491199.PDF&type=bilag&id=14956>

“Evaluering af Aktiv Aarhus Puljen” <http://www.e-pages.dk/aarhuskommune/366/7>

Nye skoler giver plads til vildere piger

<https://www.information.dk/indland/2008/04/nye-skoler-giver-plads-vildere-piger>

Rörelser i staden : aktivitet på olika villkor i Malmö

<http://www.idrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/04/Aktivitet-villkor-Malmo.pdf>

SPACE - rum til fysisk aktivitet

<http://static.sdu.dk/mediafiles/8/9/8/%7B89867840-63AF-4F2B-ADC4-4CF25FD5B2A6%7DSpacer%20apportSamlet2.pdf>

Inspirationskatalog 7 timers idræt om ugen, Kulturministeriet

[http://www.idan.dk/vidensbank/downloads/inspirationskatalog-7-timers-idraet-og-motion-om-ugen-f
or-boern-og-unge/31a6b799-17f7-453c-b074-9eae00a4ffec](http://www.idan.dk/vidensbank/downloads/inspirationskatalog-7-timers-idraet-og-motion-om-ugen-for-boern-og-unge/31a6b799-17f7-453c-b074-9eae00a4ffec)